

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2025
9. volební období

Těsnopisecká zpráva o schůzi
Poslanecké sněmovny Parlamentu

Schválený pořad 114. schůze Poslanecké sněmovny

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024 /sněmovní tisk 802/ – zkrácené jednání

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA 2025
9. volební období

TĚSNOPISECKÁ ZPRÁVA
o 114. schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu
konané dne 1. října 2024

Obsah:

Strana:

1. října 2024

Schůzi zahájila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Slib poslanců

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Skopec.

Poslankyně Helena Válková 4

Další část schůze řídila předsedkyně PSP Markéta Pekarová Adamová.

Usnesení schváleno (č. 1131).

Usnesení schváleno (č. 1132).

Poslanec Andrej Babiš 6

Poslankyně Alena Schillerová 13

Poslanec Tomio Okamura 15

Poslanec Josef Bělca 18

Poslanec Ladislav Okleštěk 20

Další část schůze řídila místopředsedkyně PSP Věra Kovářová.

Poslanec Ladislav Okleštěk 20

Ministryně obrany ČR Jana Černochová 22

Poslanec Ladislav Okleštěk 23

Schválen pořad schůze.

1. Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024 /sněmovní tisk 802/ – zkrácené jednání

Usnesení schváleno (č. 1133).

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura 25

Poslanec Josef Bernard	33
Místopředseda PSP Karel Havlíček	34

Další část schůze řídil místopředseda PSP Jan Bartošek.

Poslanec Vojtěch Munzar	38
Poslanec Radim Fiala	39
Poslanec Milan Brázdil	42
Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura	43
Poslanec Radim Fiala	44
Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura	44
Poslanec Jan Hrnčíř	44
Poslankyně Alena Schillerová	45
Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura	47
Poslanec Josef Bernard	47
Poslanec Radim Fiala	48
Poslanec Josef Bernard	48

Usnesení schváleno (č. 1134).

Poslanec Josef Bernard	49
------------------------------	----

Usnesení schváleno (č. 1135 – 1.část).

Poslanec Josef Bernard	49
------------------------------	----

Usnesení schváleno (č. 1135 – 2. část).

Závěrečná řeč místopředsedy PSP Jana Bartoška

Zahájení schůze Poslanecké sněmovny

1. října 2024

Přítomno: 179 poslanců

(Schůze zahájena v 14.00 hodin.)

Markéta Pekarová Adamová: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, zahajuji 114. schůzi Poslanecké sněmovny a všechny vás vítám. Prosím, aby byla zaznamenána naše účast, abyste se všichni přihlásili svými identifikačními kartami, protože jsem vás právě odhlásila, a prosím, abyste mi případně oznámili, zda žádáte o vydání náhradní karty.

Tuto schůzi jsem svolala v návaznosti na § 99 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, podle něhož jsem vyhlásila stav legislativní nouze. Pozvánka vám byla rozeslána elektronickou poštou ve středu 25. září tohoto roku. (Neustálý hluk v sále.)

Vážené kolegyně, vážení kolegové, já vás žádám o ztišení.

Slib poslanců

Markéta Pekarová Adamová: Než přikročíme k dalšímu jednání, chtěla bych vás informovat, že dne 21. září tohoto roku zanikl poslanecký mandát Janě Mračkové Vildumetzové a dne 28. září tohoto roku Ondřeji Lochmanovi a Davidu Šimkovi. V této souvislosti je nutno učinit některé ústavní kroky a jedním z nich je slib nových poslanců. Nejprve požádám předsedkyni mandátového a imunitního výboru, poslankyni Helenu Válkovou, aby nás seznámila s kroky, které tento výbor učinil a poté přečetla ústavou předepsaný slib, který poslanci složí do rukou předsedkyně Poslanecké sněmovny. Proto nyní předám řízení schůze. (Hluk v sále.)

Ale, kolegyně a kolegové, ještě jednou vás požádám o ztišení.

Místopředseda PSP Jan Skopeček: Pěkné poledne i ode mě. Prosím, paní předsedkyně, máte slovo.

Poslankyně Helena Válková: Do třetice všeho nejlepšího, děkuji, pane místopředsedo. Vážená paní předsedkyně, milé paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážené členky a vážení členové vlády. Dne 21. září 2024 zanikl z důvodu neslučitelnosti funkcí podle čl. 21 Ústavy České republiky mandát poslankyni Janě Mračkové Vildumetzové a dne 28. září 2024 zanikl z téhož důvodu mandát poslancům Ondřeji Lochmanovi a Davidu Šimkovi. Na jejich místa nastupují jako náhradníci poslanec Josef Váňa, poslankyně Silvia Doušová a poslanec Radim Jirout. Skutečnost, že se dotyční stali poslankyní a poslanci, dnes dopoledne ověřil předepsaným způsobem na své 23. schůzi mandátový a imunitní výbor a přijal v této věci usnesení č. 66, 67 a 68, která jsem odeslala svým dopisem předsedkyni Poslanecké sněmovny, paní Markétě Pekarové Adamové. To znamená, jinými slovy řečeno, že podmínky pro složení slibu jsou zcela splněny.

Nyní si tedy dovoluji vás požádat, abyste všichni povstali a aby sem před stolek předstoupila nová paní poslankyně a noví páni poslanci a složili ústavou předepsaný slib poslance, který přečtu: „Slibuji věrnost České republice, slibuji, že budu zachovávat její

ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že svůj mandát budu vykonávat v zájmu všeho lidu a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.“

(Jmenování podáním ruky a slovem „slibuji“ složili slib do rukou předsedkyně Poslanecké sněmovny. Potlesk.)

Místopředseda PSP Jan Skopec: Dámy a pánové, dovoluji, abych mezi námi uvítal paní poslankyni Silviu Doušovou, pana poslance Radima Jirouta a pana poslance Josefa Váňu a popřál jim – myslím, že za nás za všechny – mnoho úspěchů v poslanecké práci.

Nyní přistoupíme k určení dvou ověřovatelů této schůze a já opět předám řízení.

Markéta Pekarová Adamová: I já se přidávám ke gratulaci a přivítání nové paní poslankyně a pánů poslanců a přeji jim všechno dobré.

Nyní tedy přistoupíme k určení dvou ověřovatelů této schůze. Navrhuji, abychom určili poslance Hayata Okamuru a poslance Petra Vránu. Má někdo jiný návrh? Neeviduji jiný návrh.

Zahajuji hlasování. Ptám se, kdo jste pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 1 dnešní schůze je přihlášeno 158 přítomných, pro 155, proti nikdo. Konstatuji, že jsme ověřovateli 114. schůze Poslanecké sněmovny určili poslance Hayata Okamuru a poslance Petra Vránu.

Sděluji, že o omluvení své neúčasti na jednání požádali do zahájení schůze tyto poslanci a poslankyně: Bauer Jan z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Berkovcová Jana do 17 hodin z pracovních důvodů, Dražilová Lenka z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Gazdík Petr z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Golasowská Pavla od 15.30 do 17.30 z osobních důvodů, Hájek Martin z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Havel Matěj Ondřej z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Jílková Marie z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Kasal David z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Kobza Jiří z celého jednacího dne z osobních důvodů, Kolovratník Martin z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Králíček Robert z celého jednacího dne z osobních důvodů, Lesenská Vladimíra z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Metnar Lubomír z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Nacher Patrik z celého jednacího dne z osobních důvodů, Novák Marek od 14 do 14.50 z pracovních důvodů, Ochodnická Martina z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Pastuchová Jana od 16 hodin z důvodu zahraniční cesty, Potůčková Lucie z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Rais Karel z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Urbanová Barbora z celého jednacího dne taktéž ze zdravotních důvodů.

Z členů vlády se omlouvá Baxa Martin z celého jednacího dne ze zdravotních důvodů, Bek Mikuláš od 14.15 z pracovních důvodů, Blažek Pavel z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Dvořák Martin z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Hladík Petr z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Lipavský Jan z celého jednacího dne z pracovních důvodů, Síkela Jozef z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty, Šalomoun Michal od 16 hodin z pracovních důvodů a Ženíšek Marek z celého jednacího dne z důvodu zahraniční cesty.

Paní poslankyně a páni poslanci, dne 25. září jsem svým rozhodnutím číslo 77 na základě návrhu vlády vyhlásila stav legislativní nouze, a to do 25. října tohoto roku. Vláda v souvislosti s vyhlášením stavu legislativní nouze požádala, aby následující sněmovní tisk,

který schválila a předložila do Poslanecké sněmovny, byl projednán ve zkráceném jednání podle § 99 odst. 2 zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

Markéta Pekarová Adamová: Jedná se o vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024, sněmovní tisk 802. Svým rozhodnutím číslo 78 jsem rozhodla o projednání tohoto vládního návrhu ve zkráceném jednání, přikázala sněmovní tisk 802 rozpočtovému výboru k projednání a stanovila mu nepřekročitelnou lhůtu pro předložení usnesení do 1. října 2024 do 13 hodin.

Vážené kolegyně a vážení kolegové, podle § 99 odst. 4 jednacího řádu Poslanecké sněmovny máme ve stavu legislativní nouze před projednáním návrhu pořadu posoudit, zda stav legislativní nouze trvá. Chci k tomuto otevřít rozpravu. Otevírám tedy rozpravu. Nikdo se do rozpravy nehlásí, rozpravu končím. (Hluk v jednacím sále přetrvává.)

Přikročíme tedy k hlasování. Přivolám kolegyně a kolegy z předsálí.

Přednesu návrh usnesení, o němž budeme nyní hlasovat: „Poslanecká sněmovna potvrzuje trvání stavu legislativní nouze.“

Zahájila jsem hlasování. Ptám se, kdo je pro? Kdo je proti?

V hlasování číslo 2 je přihlášeno 161 přítomných, pro 153, proti nikdo. Návrh byl schválen.

Nyní tedy přistoupíme k návrhu pořadu 114. schůze, jak je uveden na pozvánce. Přihlášených mám několik s přednostním právem. Jako prvního mám přihlášeného pana předsedu Bendu, který stahuje svoji přihlášku. Dále je přihlášen pan předseda Babiš s přednostním právem – ten se chystá vystoupit – a následuje paní předsedkyně Schillerová. Následuje následně pan předseda Okamura a pan předseda Radim Fiala.

Nyní vás tedy prosím o ztišení, případně se přesuňte do předsálí, pokud máte cokoliv k řešení, a jakmile se sníží hladina hluku, předám slovo. Ještě vás prosím, ztište se.

Prosím, pane předsedo, máte slovo.

Poslanec Andrej Babiš: Takže dobrý den všem. Vážené poslankyně, vážení poslanci, a hlavně vážení spoluobčané, já určitě mám skvělý projev k rozpočtu, asi na hodinu, ale ten si odložím, protože přece jenom rozpočet jako nejdůležitější zákon roku budeme řešit určitě celý podzim až do Vánoc.

Takže já bych chtěl ve svém mém vystoupení mluvit o tom nešťastném pátku třináctého, kdy přišly ty devastující povodně. Já jsem v neděli – nikde jsem to neavizoval – nedával jsem žádné tweety ani fotečky – mimochodem, stejně tak jsme to dělali, když bylo tornádo, a ta sprostácká fotka byla tehdy od Seznamu, co jsme tam seděli s paní Schillerovou a čekali na výstup do televize Prima – takže strávil jsem celou neděli s hejtmanem Bělicou, který určitě dnes vystoupí, a postupně jsem navštívil Opavu, byl jsem v Krnově v areálu Kofoly – škoda 300 milionů, navštívil jsem pekárnu, kde paní už je třetí generace a má dostat zálohu od pojišťovny, ale banka to zadržela, protože se bojí, že už nebude podnikat. Potom jsme byli v nemocnici v Krnově, potom jsem byl v Albrechticích, Brantice, Zátor, Nové Heřminovy, Široká Niva, Karlovice, Vrbno pod Pradědem – část Mnichov. Úplná katastrofa. Tam jsou skutečně domy zasypané kamením.

Markéta Pekarová Adamová: Já se omlouvám, že vás přerušuji.

Nicméně poprosila bych přece jenom ještě jednou kolegyně a kolegy o ztišení, a to opravdu všechny kolegyně a kolegy.

Můžete pokračovat, promiňte.

Poslanec Andrej Babiš: Takže deset zastávek. No a v pondělí jsem s naším budoucím hejtmanem Oklešťkem, začali jsme v Jesenické poliklinice. Tak když vidím pana ministra zdravotnictví, tak by bylo dobré, kdyby se zasadil o ten mamograf. To je aglomerace asi 37 tisíc lidí a tam není mamograf, který stojí 6 milionů korun. A proč? Protože ta odborná společnost to nechce. Ale to jsem jenom odbočil.

Potom jsem navštívil dvě zdevastované budovy umělecké školy, potom jsme šli: Česká Ves – úplná katastrofa, Mikulovice, Vidnava, Velká Kraš, Kobylá nad Vidnavkou, Jindřichov, Hanušovice, Bohdíkov, Petrov nad Desnou a Rapotín. Takže celkově jsem navštívil 22 míst, abych se dozvěděl, co vlastně se událo, jak to proběhlo a co by bylo potřeba změnit. A já vlastně chci jenom tady navrhnout bod, aby nám vláda – myslím do konce října by to mohli zvládnout – vlastně řekla jejich analýzu, co se stalo, co by se mohlo zlepšit, co fungovalo, co nefungovalo.

Já tady samozřejmě některé ty informace mám a my vám samozřejmě zase rádi poradíme. Problém pana premiéra a této vlády je, že oni zásadně to, co my doporučujeme, tak neakceptují a vždycky dělají pravý opak. Takže my jsme této vládě poradili dvakrát a dnes budeme mluvit potřetí o tom, co by vlastně mělo být společné dílo nejenom této vlády, ale i dalších vlád. A já nevím, kdo bude v příští vládě. Pan premiér Fiala říká, že tam bude zase on, což samozřejmě je určité jeho prohlášení.

Ale já bych jenom připomněl: Poprvé jsem vám poradil 16. února 2022, abyste zastropovali ceny elektřiny, abyste vykoupili, a po sítích běhá takové video, to je z debaty, kde já debatuju s panem premiérem Fialou o tom, kdy on, který samozřejmě bohužel nemá žádnou kompetenci ekonomickou nebo řídicí, říká: Kolik by to stálo peněz, ten ČEZ, že by to stálo státní rozpočet. A já jsem mu tehdy řekl: Ne, to by nestálo nic, ČEZ by si to sám zaplatil. Vážení spoluobčané, my máme stále jedny z nejvyšších cen elektřiny v Evropě, my všichni. Vláda nás přesvědčovala o tom, jak je skvělé to zastropovat na 6 000 korunách, a měli samozřejmě to udělat na 1 500 korunách, jako to udělal Macron. Tam vznikla ta inflace. Oni způsobili tu inflaci.

Abyste věděli, kolik ČEZ za působení této vlády jim odvede peněz, tak dobře poslouchejte: téměř 200 miliard. A to je přesně ta cena. Dokonce i zakladatel běčka ODS, který vystoupil ze svého – běčka ODS dneska – tvrdil, že 200, 250 miliard. Já jsem říkal: 200 miliard. No, takže když si to vezmeme, v letech 2022 až 2024 ČEZ odvede na dividendách nebo odvedl 92 miliard, na windfall tax 60 miliard a 11 miliard na odvodech nadměrných tržeb – takže celkově 163 – a v tom ještě není běžná daň z příjmu, to je 34. No a ještě v roce 2025 ten ČEZ bude mít čistý zisk asi 30 miliard údajně a z windfall taxu asi odvede zase 25 miliard, takže celkově za působení této vlády 2022 až 2025 je to 200 miliard. No, kdyby nás byli poslechli, mohli to vykoupit postupně za peníze ČEZu – pane premiére, za peníze ČEZu – ne za peníze pana ministra financí. Tak to bylo první doporučení, které vy jste neakceptovali a v podstatě nás vždycky dehonestujete, jak to vlastně... (Poslanec Babiš se pousmál.) Je to škoda.

Druhé doporučení vám dal veřejně tady Karel Havlíček 4. prosince 2023 a byl to otevřený dopis předsedovi vlády ve věci přesunu agendy digitalizace stavebního řízení pod Dopravní a energetický stavební úřad. Tady píše: „Vážený pane předsedo vlády...“ A Karel Havlíček teď... Samozřejmě, když jste k tomu teď dospěli, že asi je to tam potřeba přesunout, a Karel Havlíček vám píše další dopis, pane premiére, abyste to uměli, abyste to uměli udělat, takže to jsou ty dvě věci. A dnes já s dovolením vám poradím, co bych já dělal jako premiér,

kdyby se staly ty povodně. Vy jste tam zaletěli chvilku, já si myslím, že ti vaši marketéři vám špatně radí, protože ti lidé to viděli, že tam jdete jen tak, naoko.

Pan ministr Jurečka, ten tam chodil ještě v pátek, když už byly otevřené volební místnosti, a samé fotečky a řeči a dokola a tak dále. No, tak dopadlo to, jak to dopadlo.

Takže co já bych udělal, kdybych byl premiér? V první řadě bych určitě – a tam jsou dlouhodobé věci, to znamená, co se stalo na Povodí Odry a Povodí Moravy? Takže bych si nechal předložit analýzu, jestli ty vystavěné hráze – a za nás samozřejmě, my jsme asi investovali 25 miliard do těch protipovodňových opatření a samozřejmě systém Aladin, který nakoupil ministr Brabec ještě, a to je jako skvělé. Modlili jsme se, aby to nebyla pravda, byla to pravda.

Ale to nechci tady teď říkat, co, jak. My chceme společně s vámi a já, věřte mi, že jsem nebyl schopen ani ještě zpracovat všechny ty informace, které jsem dostal od starostů a primátora Opavy a dalších, aby zkrátka – pokud, bohužel to znovu může přijít – jsme reagovali ještě lépe. Samozřejmě fungovalo to skvěle, integrovaný záchranný systém – vojáci, hasiči, já se k tomu ještě dostanu – ale z dlouhodobého hlediska je potřeba, abychom řešili ty dlouhodobé věci. A pokud pan Jurečka tedy dělal video na Nové Heřminovy a říká, že je to u... Mimochodem, Nové Heřminovy se řeší od roku 1953. Já jsem navštívil, teď je tam samozřejmě na stole ta menší varianta. Někteří říkají, že by měla být ta větší, že by to ochránilo i Opavu i Krnov.

Tak já kdybych byl premiér, tak se zeptám – samozřejmě ještě předtím, než bych Bartoše vyhodil – co vlastně... Tam je to... Tam je odvolání, tam je Duha a další aktivisti. Ta obec bojovala desítky let proti té přehradě, teď už, samozřejmě, toho litují, takže bych se zeptal, co s tím je. Jsou tam další vodní díla, která jsou kolem Přerova, Zlín. A samozřejmě je potřeba vědět, proč některé hráze nefungovaly, proč byly protrženy, co se stalo. Samozřejmě, nejsem na to odborník, jen říkám to, co jsem slyšel.

Můžeme investicemi do vodních děl ochránit nějaké části, ale asi to Jesenicko, ano, kde skutečně byla obrovská síla té vody, tak tam je potřeba, aby zkrátka Povodí Odry i Moravy vlastně řekla, jak to bylo, aby se k tomu i vyjádřili nějakí experti a aby se to řešilo. A to je z dlouhodobého hlediska a stát by měl najít nějaký způsob, jak to rychle realizovat.

Pan ministr Jurečka ve svém videu tvrdí, že je všechno připraveno. Pokud měsíc a půl to je na Ministerstvu pro místní rozvoj, tak je potřeba, aby konečně se ten rezort vyjádřil – protože se nevyjádřil – a ať se začne tedy stavět, urychleně. My jsme tahle vodní díla, která mimochodem Piráti nechtěli historicky, dali do liniového zákona. Takže je to jak dálnice. A pokud samozřejmě ještě v Troubkách vlastně tolik let po té katastrofě od roku 1997 nejsou vykoupené pozemky, pokud protipovodňová hráz v Brně, kterou měl na starosti pan ministr Hladík, který se tam do toho vměšoval a dával dezinformace, protože vůbec nic nevěděl. Bělca byl na place, Bělca byl v terénu, neměl čas dělat videjka a toto... Takže já říkám: Udělejte nám společně, nás to zajímá, my jsme připraveni v tom podpořit a já nevím, kolik peněz vlastně například na ty Nové Heřminovy je vyčleněno do příštího rozpočtu nebo výhledu na další dva roky a další vodní díla. Samozřejmě, paní Schillerová nás informovala ráno o tom, že tam je rezervováno jenom 10 miliard pro ty protipovodňové záležitosti. Nevím, jestli to pravda, ale to určitě nebude stačit.

Já chci jenom říct, toto jsou dlouhodobé věci a já se ještě k tomu vrátím. Omlouvám se, víte, že odbíhám, ale co bylo fascinující celkově na tom, jak vlastně pan premiér nás... Ještě jinak to řeknu: My dneska podpoříme změnu rozpočtu. Ty peníze jsou potřeba, i když tedy pan premiér a provládní Česká televize těsně před debatou, kde nevystupovala paní Schillerová, lídr do krajských voleb, tam byl žlutý pásek, že pan premiér zařídil 50 miliard z Evropy. No, potom se ukázalo, že to nefunguje. Potom to bylo nějak dementováno.

No, my Ursulu dobře známe, my známe dobře Brusel. Víte, jaký je rozdíl mezi tím, co my platíme do Bruselu, ty naše peníze, naše daně, těch 60, 62 miliard? No, že oni si s tím udělají, co chtějí. Takže například když to šílené portfolio, co dostal pan Síkela, kdy by podle mého názoru měl okamžitě propustit 1 500 zbytečných úředníků – on jich tam má 3 000, je ještě pod Kallasovou, ta má 5 000 a údajně má stavět dálnice v Thajsku nebo co – tak oni si s tím udělají, co chtějí. Nám oni ty peníze dávají podle toho, jak oni si myslí, podle těch různých ideologií, na rekvalifikace a na ty zelené věci a tak dál. Takže v tom je ten rozdíl a mě jen mrzí, že vždycky pan premiér to dehonestuje tím, že na mě útočí, že já tomu nerozumím.

No tak, pane premiére, jediné štěstí naší země je to, že já pevně doufám, že v roce 2026 nebudete už premiér. A víte proč? Protože tam se bude vyjednávat příští programové období. Já jsem ho vyjednával a vyjednával jsem ho, tak jsem čtyři noci a pět dní blokoval Evropskou radu, byl jsem jeden z posledních a přinesl jsem 1,6 miliardy eur navíc. Když to porovnám s Nečasem, který v roce 2013 nevyjednával nic, spal na hotelu a Evropská komise volala, aby přišel jednat – tak to je ten rozdíl. Takže mě jen mrzí, když pan premiér říká, že nerozumím Evropě. Přitom my jsme přivezli téměř 1 000 miliard, my jsme přivezli stovky miliard pro Modernizační fond a my jsme přivezli – a ministr zdravotnictví už je pryč – 55 miliard pro české zdravotnictví a 15 miliard na národní boj proti rakovině.

Takže je to o penězích a je jasné, že dneska, že je to nějaký odhad, je to nějaký odhad a je potřeba vědět, jaké ty škody ve finále budou.

Takže z dlouhodobého hlediska jsou ta vodní díla, to je strašně důležité, a podle mě by se mělo udělat maximum pro to, abychom zkrátka ty zákony schvalovali tak rychle, jak vy jste obrali důchodce. Všechno to bylo superrychle, všechno to bylo v nějaké nouzi, obrali jste důchodce o 1 000 korun měsíčně, trvale.

Tak zkuste teď udělat takové zákony, aby se začala skutečně urychleně dělat ta protipovodňová díla, která ochrání, aby se to nezopakovalo. Protože podle mého názoru, když hejtmán Moravskoslezského kraje říká, že ty škody budou 100 miliard, majitel Kofoly říká 200 miliard. A samozřejmě, starostové a primátoři to vědí a vidí, co všechno se stalo. Takže o tom, že asi se k tomu ještě budeme vracet a dnes je to vlastně taková první změna rozpočtu, tak o tom asi není pochyb. To je první.

Za další je potřeba, aby zkušenosti těch primátorů a starostů byly vnímány, ta potřeba, co chybělo, ano? Armáda. A bylo zajímavé, že v Moravskoslezském kraji jsem viděl samou armádu a v Olomouckém na Jesenicku byli samí hasiči. Tak tam přišla, ano... Samozřejmě, tady bude vystupovat pan... pan hejtmán Bělíca. Nepřišla okamžitě, jestli je to o té kompetenci, že musela rozhodovat vláda, to taky je k zamyšlení, jestli se to... Nebyla ale vůbec vybavena na ty povodně. Já tady mám podklad k tomu od primátora Navrátila – a nebyly vybaveny.

Takže hasiči. Panebože, když velitel zásahu v obci má 33 000 čistého, velitel zásahu, tak to je hrozné. Hasičské vybavení: některé ty obce si chtějí koupit hasičskou techniku. Tak já si myslím, že pan ministr financí, když tedy – nevím, na co to máme, na knihy máme nulu – tak by vlastně ty obce, když si to koupí, ten hasičský vůz, tak by nemusely platit DPH. To by taky jim pomohlo, protože samozřejmě to všechno jde na kofinancování a další věci.

Já tady mám zprávu pana primátora z Opavy, který – jsem rád – se stal senátorem, takže může samozřejmě o tom mluvit i v Senátu. Já vám to tady přečtu, a to za prvé. Všichni si stěžovali, že vůbec nefungovaly mobily. Zkrátka operátoři nefungovali a někteří dostali potom – a teďka nevím, jestli od hasičů, nebo od armády – dostali satelitní telefony, ale pár hodin to nefungovalo. Za prvé – tady říká pan primátor: „Výstražné SMS zprávy tlačené nebyly schváleny a dne 14. 9. 2024 jsme po vyhlášení stavu nebezpečí a vyhlášení evakuace v záplavových oblastech volali operátorovi na operační a informační středisko hlavního Hasičského sboru Moravskoslezského kraje se žádostí o zaslání takzvaných tlačených SMS na

občany, abychom je informovali o nutnosti evakuace. Toto bylo zamítnuto ze slovy, že to nebylo povolené z generálního ředitelství Hasičského sboru České republiky. Po opakované urgenci nám bylo sděleno, že tlačené SMS mohou být zaslány.“ Takže to je konkrétně z Opavy. „Došlo tehdy k několikahodinovému zpoždění těchto SMS zpráv, kdy jsou zprávy zasílány přes operátory mobilních sítí všem zacíleným občanům. Výsledkem bylo obrovské zpoždění zaslaných tlačených SMS veřejnosti, která se měla evakuovat. Museli jsme tehdy vše řešit vlastními silami. V městských částech Opavy místními rozhlas, v Opavě jezdila vozidla městské policie a hlásila výzvu k evakuaci přes megafony. Informace jsme šířili také přes všechny sítě měst a web, sociální sítě.

Za druhé, nemožnost využití poplachových sirén. Výstražný a varovný systém, který provozuje Hasičský záchranný sbor, nebylo v té chvíli možné změnit na nahrané výstražné namluvené zprávy. Proto se nemohly sirény použít, aby nevznikla panika.“

Armáda, paní ministryně, pozdní nasazení vojska. Museli jsme zajistit ubytování pro 116 vojáků, kteří přijeli pomoci. Na začátku neměli žádné pracovní pomůcky ani nářadí. Celkový systém řízení armády je velice zdlouhavý, museli jsme posílat požadavky přes krajský krizový štáb, nešlo řešit s armádou napřímo. To je jen pro zlepšení. A to říkal pan senátor Navrátil – nejde to. Jinak pan senátor Navrátil ocenil, že vy jste byla jediná, která se tam nechodila producírovat v rámci toho výjezdu, takže to vám slouží ke cti.

Problematika odvozu odpadu na skládky. To je největší problém, ty deponie, to je neuvěřitelné. Tam jsou tuny a tuny odpadu a samozřejmě to jsou jenom mezisklárky. Tady říká primátor: „Nemáme možnost ovlivnit provoz skládek a otevírací dobu, protože nepatří městu. Způsobovalo to velké problémy a museli jsme vytvořit mezideponie přímo ve městě.“

Za páté, zákon o zadávání veřejných zakázek. Tak to já nevím, jestli vláda tohle může změnit. Mohla by. „Na stavební práce nad 6 milionů korun a dodávky nad 2 miliony korun se musíme řídit tímto zákonem. Musíme služby i dodávky řešit urychleně, ale pokud musíme dodržet zákon, může vysoutěžení trvat několik měsíců a to může způsobit velké problémy. Dostáváme se tak do problémů například ve školách, kdy musíme nakoupit nové vybavení, dveře, opravit podlahy, budovy či tělocvičny. Není systém zadávání veřejných zakázek, který by pamatoval na takovou situaci.

Stav nebezpečí. Rychlá finanční pomoc vlády České republiky nebyla poskytnuta.“ Já vím, že pan ministr Stanjura byl včera a jednal s panem hejtmanem – tedy jednal ne s panem hejtmanem, ale s panem Navrátilem v Opavě – a že jsem slyšel, že připravuje víceméně ty programy, které my jsme měli v rámci tornáda, ale nechápu, proč se to nezrychlí.

Města a menší obce nemusí mít dostatečně volné finanční zdroje na pokrytí všech činností nezbytných a k zajištění evakuace evakuovaných osob či odstraňování následků povodní. Prvotní finanční pomoc byla poskytnuta pouze ze strany Moravskoslezského kraje. Město vyplácí přímou finanční pomoc domácnostem zasaženým povodní ve výši 20 000 korun z vlastních zdrojů. No, pan ministr financí tedy slíbil, že ti lidé, kteří byli postiženi povodněmi, dostanou ty peníze. Teď je na řadě město.

Ale, pane ministře, bylo by možná fajn myslet i na ty zahrádkáře, protože tam je to totální katastrofa. Takže možná lidi, kteří vlastní zahrádky, nedostanou peníze, protože zahrádek se to netýká. Myslím, že by bylo potřeba – a určitě to nebude až taková gigantická suma – těm lidem pomoci, protože ten pohled je velice smutný.

Samozřejmě, co se týče těch obcí, tam je potřeba říct, že perfektně funguje GasNet, který koupil ČEZ, a já myslím, že to je dobrá investice, a ČEZ jako takový, takže tam samozřejmě ve velkém se opravují rozvody plynu, elektřina.

Já tady mám i přehled, jak to všechno funguje. GasNet zrychlil opravy. To znamená, že oni plánují dokončit obnovu, například v oblasti Jeseníku do konce měsíce října a v dalších

obcích do konce listopadu. Takže tam to funguje, a dokonce stát za to neplatí, protože to jde z jejich zdrojů a je to ze zákona.

Za sedmé, chybí systém dohledu nad operátory a poskytovateli internetových služeb – nastavit systém záložního provozu. Docházelo k výpadkům operátorů, a tím nefungovaly informační kanály města. Toto ochromilo město při šíření informací interně, ale také u veřejnosti. No, a potom je tady Správa státních hmotných rezerv. Pane premiére, když přišel covid, tak jsme v březnu 2020 zdědili 10 000 zdravotnických pomůcek. Když jsme odcházeli v prosinci 2021, tak tam bylo 160 milionů materiálu. Takže by bylo dobré... Samozřejmě, ty státní hmotné rezervy jsou důležité. Já jsem sice opakovaně říkal ministru zdravotnictví, aby šel na Zentivu, aby nechal vyrobit ty léky, které není schopen sehnat, aby si to státní hmotné rezervy nakoupily, ale to je marné, protože pan ministr zdravotnictví řeší oslavu narozenin prezidenta Zemana a svůj rezort vůbec neřídí.

Takže zpětná vazba by měla být taková, že například státní hmotné rezervy by mohly do zásoby mít i nějaké buňky, ty mobilheimy na přechodné bydlení, protože někteří lidé, kteří byli evakuováni, dneska bydlí jen provizorně a podle mě to nemusí být taková gigantická suma. Podle mého názoru se jedná spíš o nižší stovky lidí nebo desítky. Je to různé. Tohle všechno by mohly státní hmotné rezervy mít. Samozřejmě, je to ohledně čerpadel, vysoušečů. To všechno nakonec si ti starostové museli sehnat a možná by bylo dobré, kdybyste se skutečně nad tím zamysleli a nakoupili to do státních hmotných rezerv. Takže si myslím, že by bylo dobré... Protože když čtu ta různá prohlášení – pan Jurečka tam byl už nevím kolikrát – tak zatím z toho nic nepadá.

Jaký je hlavní problém obcí? No, hlavní problém obcí je, že ony mají v majetku mosty. Já jsem navštívil obce, kde bylo zničeno tři, čtyři, pět mostů. No, a teď kde na to vezmou peníze? Takže tam podle mého názoru by měla být vyčleněna i částka.

Potom, samozřejmě, je to možná... Kdybych byl premiér, tak bych si také možná pozval pojišťovny – samozřejmě pojišťovny a banky vydělávají vždycky – a jim bych apeloval na jejich srdíčko. Víím, že je to byznys, ale pokud majitelka pekárny v Krnově tam má v silech mouku, kterou nemůže použít, má zdevastovaný areál, čeká na zálohu 10 milionů korun z pojišťovny a banka jí to zadrží a řekne jí: No, ale tak možná nebudete... Co to je za přístup, prosím vás? Takže možná i banky by se mohly zamyslet nad tím, jestli i v této chvíli...

Je to potřeba navštívit. To je úplně hrozné, když to člověk vidí. Tam skutečně došlo k šílenostem, když jsem viděl sílu té vody, kde to narušilo garáže. Myslím, že to bylo v rodišti paní prezidentové v Jindřichově, normálně to odseklo zadek garáží a ta auta padala do vody a odplavala. Nějací důchodci šetřili pět let na auto a auto je pryč. Takže je potřeba se ptát a zjistit, co všechno ti lidé tam zažili a přežili.

Samozřejmě, co bylo strašně důležité, je technika. No, byly tam firmy, které to sprostě zneužily. Normálně fakturovaly – jasně, ti starostové byli rádi, že tam někdo je – 1 300 korun za hodinu. Ale v obci Zátor, myslím, kde jsem bohužel asistoval u zboření jednoho rodinného domku, tak tam přišla pražská firma, v celé obci pomáhala řešit demolice a dělala to zdarma. Tam je potřeba samozřejmě říct, že v těchto chvílích by se to nemělo zneužívat. Chápu, že tam jsou lidé, kteří pomáhají. Myslím, že tam byli dobrovolníci, všechno fungovalo.

Ještě k těm pojišťovnám, prosím vás. Samozřejmě, někteří to měli pojištěné, ale někteří, kteří byli v té povodňové oblasti, to neměli pojištěné. Ve Vrbně pod Pradědem je skvělá firma, která se jmenuje Klíč. Já mám tady fotku, jaké tady postavili skvělé středisko, camping, a samozřejmě jim to nepojistili, takže jim to celé smetlo. Je potřeba se nad tím zamyslet, že stát tady... Jasně, někdo může říkat: No, když někdo má možnost si to pojistit a nepojistí si to... Tak tomu můžu rozumět. I když v těchto chvílích, když to člověk vidí, má k tomu nějaký přístup, ale to je také možná téma na ty pojišťovny. Ano, pojišťovna řekne: Tak si to tam nemáte stavět a přestěhujte se někam pryč. Ale nevím. Takže o tom by také mohla být nějaká debata.

Co ty obce trápí, je samozřejmě sportovní infrastruktura. Bylo by dobré... Pan ministr financí bohužel nenavýšuje rozpočet na sport. Pokud vím, je tam 6,9 miliardy. (Ministr Stanjura oponuje, že je tam víc.) Už je tam víc? O miliardu víc. No, ale i tak je to málo. Bylo by potřeba... Tady některé obce, v podstatě celá ta obec většinou žije fotbalem nebo nějakým sportem a všichni se tam setkávají. Jsou to malinké obce. A když jim to tam všechno spláchlo – například ten Zátor, myslím, že tam jim to spláchlo tenisové kurty, všechno – takže i na sportovní infrastrukturu v těch obcích by bylo dobré se podívat. Někde samozřejmě měli problémy, problémy s čistíčkami odpadních vod. Ale říkám, je potřeba jít do terénu a zjistit přesně, co oni potřebují.

Je jasné, že určitě starostové to nahlásí na kraj, že se to bude řešit. Ale znovu opakuji, hlavně ti hasiči, prosím vás. Mně je fakt líto, že nebyly splněné sliby, že se jim navýší rozpočet. Hasiče potřebujeme vždycky, když je nehoda. Voda je nejhorší živel. Viděl jsem na vlastní oči, co dokáže. Je to úplně... Úplná katastrofa.

Potom je tu samozřejmě otázka lesů. Pan Jurečka, toho si pamatujeme, že – já to mám tak zafixované – když byl ministr zemědělství, tak nejenom že nedal zemědělcům nic na sucho, ale nedal ani na kůrovce.

Ta síla vody na Jesenicku, ano, a je to i o tom, že by ti odborníci možná mohli říct, jakým způsobem Lesy České republiky by mohly tohle změnit.

Deponie, drtičky na odpad, jo, to je neuvěřitelné, co tam vlastně... Jestli bychom nemohli nějakým způsobem... Existují nějaké velkokapacitní drtičky, protože to je samozřejmě jen meziskládka, potom to půjde na skládku, a jakým způsobem? Protože to je jejich hlavní problém a tamty obce, které vyvážely odpad, měly s tím obrovský problém.

Potom v těch obcích na Jesenicku by bylo možná dobré se zamyslet nad spoluprací s Polskem. Já si pamatuju – už nevím, v jaké obci to bylo, na hranici s Německem, kde tehdy hořelo, já myslím, že v Ústeckém kraji ta obec německá byla 100 metrů a oni okamžitě přijeli. Tady údajně to není dořešené, že je tam obrovská byrokracie, že tam spolupráce s Polskem by mohla být nastavena. Mimochodem, naši starostové si to pochvalovali, protože většinu věcí sehnali z Polska, i kámen i techniku a tak dále. Ten soukromý byznys funguje, ale bylo by dobré možná, aby stát v rámci této katastrofy se o tom pobavil s polskými kolegy a aby to řešili. Stát samozřejmě má správu železnic – ty některé tratě jsou úplně zdevastované – takže to je určitě... Bylo potřeba to okamžitě zapojit.

Ale samozřejmě hejtman, který má v majetku dvojky, trojky... Takže nevím, jak pan ministr to má namyšlené, jak přišel k té sumě, ale já se obávám, že to bude podstatně více, a to není podstatné. Podstatné je to, aby teďka vlastně ty firmy a obce dostaly pomoc urychleně a aby zkrátka se to zrychlilo. Takže znovu opakuju, že jsou tam dlouhodobé věci z mého pohledu, a to jsou skutečně ta velká vodní díla, ty různé protipovodňové záležitosti a ty krátkodobé. Tak proto jsem chtěl tady navrhnout ten bod, pokud vláda... My máme jasno, co bychom dělali, jak bychom dělali. Bohužel vláda zatím řeší... Vlastně nevím, jestli bude nějaké nové složení, nebo Piráty jsme viděli, už Piráti jsou v opozici (Se smíchem.), to fakt pobavilo. Tak by bylo dobré se věnovat povodním, protože lidé na to čekají.

Na Jesenicku už byly mrazy, bylo tam minus dva a zima nečeká. Takže proto my jsme připraveni vám i připravit a spolupracovat s vládou, naši hejtmani, tak, jak jsme spolupracovali v rámci covidu, protože hejtman Kuba byl rozumný hejtman a byl rozumnější než tehdejší opozice, která je teďka ve vládě. Takže proto říkám: Pojďte se o tom bavit, udělejte maximum pro to, abyste to zrychlili, abyste měli jasný plán, jak to realizovat, a my samozřejmě dnes to podpoříme.

Ale za mě, kdybych tam já byl, tak už by to bylo podstatně rychlejší. Chápu, že pan premiér není schopen řídit vládu, ale po třech letech konečně tedy udělal nějaké gesto a

vyhodil člověka, který tam nikdy neměl ani být. Ale čas běží, takže my jsme ready vám poradit, a je to potřetí, co vám radíme, tak zkuste to vnímat. Já vám za to moc děkuju.

Markéta Pekarová Adamová: A ještě mi prosím řekněte název toho bodu. Já jsem nezaznamenala, že byste ho vůbec řekl.

Poslanec Andrej Babiš: Název bodu je, že navrhuji, aby vláda předložila Poslanecké sněmovně analýzu.

Markéta Pekarová Adamová: Mám to nazvat analýza, nebo...

Poslanec Andrej Babiš: Analýzu průběhu povodní, dopady a škody, a samozřejmě aby vyvodila v podstatě z toho opatření na zlepšení průběhu živelné katastrofy, pokud by se to opakovalo. Takže stručně řečeno, ať nám vláda do konce října přesně řekne, až vyhodnotí povodně a navrhne opatření, jak zabránit v budoucnu takovým velkým škodám.

Markéta Pekarová Adamová: Chápu, ale ten bod by se měl nějak jmenovat. Můžu ho tedy nazvat Analýza průběhu povodní a dopadů škod?

Poslanec Andrej Babiš: Ne. Analýza průběhu povodní a návrh vlády (Předsedající: Ano.), jak zabránit v budoucnu rozsahu škod. Děkuju. (Potlesk poslanců hnutí ANO.)

Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. A potom ještě tedy zařazení jako prvního bodu? Protože máme, pane předsedo, ještě se ptám, dnes po prvním bodu jako druhý bod, protože jste ještě neřekl, kdy to chcete zařadit. My máme jeden jediný bod na programu této schůze, takže po něm, ano? Tak jako druhý bod. (Poslanec Babiš přikyvuje.)

Tak nyní je přihlášena paní předsedkyně Schillerová, pan předseda Fiala stáhl svoji přihlášku a pak už následuje pan předseda Okamura. Prosím, máte slovo.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Vážené dámy, vážení pánové, pane ministře, jak víte, hnutí ANO je tvrdým oponentem rozpočtové politiky vlády Petra Fialy. Neřadíme se mezi ty, kteří kritizují lacině a prvoplánově, ale pokud už tak činíme, vždy k tomu máme závažný důvod.

Rozpočet na letošní rok s plánovaným deficitem 252 miliard korun jsme nemohli podpořit, protože odmítáme rozpočtové triky, v jejichž důsledku byl už před katastrofální povodní naplánován tak, že jeho skutečný schodek nebyl 252 miliard, ale 270 miliard korun, a to v důsledku mimorozpočtové půjčky od Evropské investiční banky.

Nemohli jsme ho podpořit samozřejmě ani proto, že zvedl provozní výdaje na chod vlády o 3,5 miliardy korun a oproti roku 2021 o celou čtvrtinu, že snížil prorůstové investice do budoucnosti naší země o 18 miliard korun – a nejvíce právě tam, kde byly vůbec nejpotřebnější, tedy v dopravní infrastruktuře o 35 miliard korun nebo v místním rozvoji o 8 miliard korun, že místo avizovaného a nekonkretizovaného zatočení s národním dotačním byznysem přinesl bizarní škrtky ve výstavbě obecního bydlení, opravách silnic, budování školek a škol anebo také bohužel v zadržování vody v krajině. A to vše přesto, že díky nezřízené inflaci jen v letošním roce disponuje vláda oproti roku 2021 o 453 miliard korun vyššími příjmy. To jsou jen některé z důvodů, pro které je státní rozpočet na rok 2024 – a to nejen velikostí svého schodku – již od ledna tím bezkonkurenčně nejhorším nekrizovým rozpočtem v novodobých dějinách naší země.

A dovolu mi prosím ještě na úvod, abych si s panem ministrem financí a spolu s ním vlastně i s většinou poslanců vládní koalice právě při dnešní příležitosti ujasnila ještě jednu naprosto zásadní věc. Dnes zde vláda předstupuje s návrhem na rozpočtovou novelizaci. Místo deficitu 252 miliard korun požaduje z pochopitelných důvodů navýšení o 30 miliard korun.

Schodek má být nově 282 miliard korun. Připočteme-li neoddělitelnou mimorozpočtovou půjčku ve výši 18 miliard, má letos Česká republika fakticky hospodařit s 300miliardovým schodkem. To je, dámy a pánové, o 11,5 miliardy korun horší číslo než v roce 2023. To je, dámy a pánové, ne tolik vzdálený výsledek jako v letech 2020 a 2021, kdy byla naše země sevřena covidovými lockdowny, na přímou pomoc domácnostem a firmám se vyplácely stovky miliard korun a další vysoké desítky miliard nás stály odklady záloh daní a podpořené úvěry firmám.

Nezpochybňuji ani v nejmenším závažnost a naléhavost povodňových škod, které by bez této novely bohužel nebylo možné rychle a efektivně řešit. Jistě se ale shodneme, že – a nechci to srovnávat – je těžké je srovnávat se situací, se kterou se v letech pandemie musela vypořádávat vláda Andreje Babiše, ve které jsem byla ministryní financí já. Proto bych byla nesmírně ráda, aby počínaje dnešním dnem, kdy s velkou pravděpodobností bude tato novela schválena, si kolegové z vládnoucí koalice už navždy schovali svoje repliky o nezřízeném hospodaření naší vlády, o astronomických schodcích neschopných hospodářů z ANO a o svých osvícených konsolidačních receptech a úspěších.

Zopakuji to proto ještě jednou, aby to bylo úplně jasné. Pokud projde navrhovaná novela, faktický deficit v roce 2024 bude 300 miliard korun, a to samozřejmě za předpokladu, že se ho podaří dodržet. Ale právě proto, že jako ministryně financí mám – bohužel mám – zkušenost s tíhou nezměrné odpovědnosti za financování České republiky v době nejistot a krizí, cítím potřebu nastavit i vlídnější tvář. Rozpočet na letošní rok, s jehož podobou jsem hluboce nesouhlasila, stejně jako realita jeho plnění a způsob zacházení s rozpočtovou rezervou rozdaly karty celkem jasně. Jistě, můžeme se oprávněně pozastavovat nad tím, proč rozpočtová rezerva byla v průběhu roku vynaložena například na zcela předpokladatelné náklady, jako bylo třeba zajištění hladkého konání evropských voleb nebo mistrovství světa v hokeji. Ale tím nezměníme žalostný fakt, že z původních 12 miliard zůstala na řešení povodní v rozpočtové rezervě jen asi miliarda jedna.

Zkrátka a dobře, bez navýšení výdajů státního rozpočtu na úkor státního dluhu by vláda Petra Fialy v tuto chvíli nebyla schopna dopady povodní a následnou obnovu území operativně řešit. To je ostatně jediný důvod, proč poslanecký klub hnutí ANO dnes umožnil vládě tuto novelu obhajovat ve stavu legislativní nouze, a tedy výrazně zrychleným procesem.

Musí tady ale jasně zaznít jedna věc: 30 miliard korun, o které vláda požaduje navýšit vládní rozpočtovou rezervu, musí bezpodmínečně a do poslední koruny zamířit jen a pouze na řešení povodňových škod. Náš požadavek je v této souvislosti jasný a opakujeme ho od prvního okamžiku: stát se musí postavit čelem nejen k obnově veřejného majetku, ale i k nejzasazenějším domácnostem a paralyzovaným firmám, protože letošní povodeň, jak víme, v mnoha oblastech naplňuje znaky zcela výjimečné katastrofy, která se vymyká i těm nejčernějším scénářům často zodpovědně pojištěných občanů. Koryta se nevyhlila jen v oblastech, kde jsou tato rizika předpokladatelná, ale i tam, kde s povodněmi žádná zkušenost dosud nebyla. Celé ulice, celé čtvrti, kde obyvatelé ve svých pojistkách logicky počítali s tím, že je může takříkajíc vyplavit souseď, přišli ze dne na den o celý dům i byt a veškerý rodinný majetek. Jak upozornil Svaz průmyslu a dopravy, byly poškozeny i celé průmyslové areály, logistická centra a narušeny dodavatelské řetězce.

Pomoc musí být proto okamžitá a musí zamířit nejen do státního, obecního a krajského majetku, ale také k občanům a firmám. Programy, které tuto pomoc umožňují, jsou na příslušných rezortech naší vládou již dávno připraveny a o jejich funkčnosti netřeba mít

pochybnosti, prošly si zkouškou ohněm, bohužel, ať už se jedná o program ŽIVEL na MMR, nebo o programy na pomoc podnikatelům a živnostníkům na MPO. Otázkou je tedy pouze finanční alokace a úprava podmínek a to by měla být otázka dnů, nikoliv týdnů, natož měsíců.

Hnutí ANO nebude přijetí novely zákona o státním rozpočtu na rok 2024 aktivně bránit, ba dokonce jsme svým souhlasem se zkráceným jednáním vytvořili podmínky pro její neodkladné přijetí, a dokonce jsme připraveni po jednání poslaneckého klubu tuto novelu aktivně podpořit – to znamená hlasovat pro ni. Kromě požadavku adresné pomoci lidem a firmám budeme ale dále požadovat, aby byla Sněmovna průběžně informována o detailech veškeré plánované i poskytnuté pomoci, která má být z těchto 30 miliard korun poskytnuta. Povodňová novela státního rozpočtu se totiž nesmí ani náznakem stát tmelem na evidentní nedostatky a závažné nesrovnalosti například v plánovaném rozpočtu na příští rok.

Až dojde k rozpravě, načtu usnesení, které schválil poslanecký klub hnutí ANO, kde budeme žádat vládu o poskytnutí určitých garancí a informací tak, aby mohl být vykonáván dohled – ať už rozpočtovým výborem, nebo Poslaneckou sněmovnou – nad čerpáním této vládní rozpočtové rezervy. Děkuji vám za pozornost. (Potlesk z lavic ANO.)

Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní by měl vystoupit Tomio Okamura, ale není zde přítomen, takže jeho přihlášku dám na konec. (Poslanec Rozvoral se hlásí z pléna.)

To není možné se takhle přihlašovat. Je tady přítomen další přihlášený do pořadu. Jakožto zástupce klubu SPD, pane místopředsedo... (Poslanec Okamura vchází do sálu.)

Ale už je tady i pan předseda, tak to on asi... (Poslanec Okamura mluví na předsedající.)

Chápu.

Nicméně pan poslanec Bělíca počká ještě na vystoupení pana poslance a předsedy Okamury. Nyní tedy vystoupí pan předseda Okamura, následuje pan poslanec Bělíca a pan poslanec Okleštěk. Prosím, máte slovo.

Poslanec Tomio Okamura: Vážené dámy a pánové, dnes máme na programu návrh Fialovy vlády, která chce navýšit rozpočtový schodek pro letošní rok o 30 miliard korun z původních astronomických 252 miliard korun zadlužení na 282 miliard. Hnutí SPD podpoří urychlené projednání tohoto návrhu ve stavu legislativní nouze, protože v žádném případě nechceme blokovat rychlou a efektivní pomoc lidem zasaženým povodněmi, kteří například přišli o své bydlení, takže jsme to podpořili, tu legislativní nouzi.

Prosazujeme efektivní pomoc lidem, které zasáhly povodně. Máme však vážné výhrady ke způsobu řešení financování těchto škod, které zvolila vláda Petra Fialy, tedy k dalšímu zvyšování deficitu státního rozpočtu, a tím i rekordně vysokého státního dluhu. Vláda totiž vyplácí desítky miliard na Ukrajince, na zbytečně předražené zahraniční nákupy – například na stíhačky F-35, zatímco Slováci jednají o mnohem levnějších F-šestnáctkách, Maďaři si nasmlouvali mnohem levnější gripeny. Dále vláda utrácí na dávky nepřizpůsobivým, na zvyšování platů politiků a nyní nemá peníze pro naše občany. To je ten pravý důvod.

Ale pomoc našim občanům je pro SPD nejvyšší prioritou. Budeme proto hlasovat pro navýšení rozpočtu na pomoc lidem postiženým povodněmi, ale zároveň chceme – a budeme to navrhovat i v našem usnesení – aby vláda předložila průběžně přesné informace, že tyto peníze všechny použila opravdu na pomoc po povodních. Připomeňme, že předešlé dvě největší povodně v roce 1997 a 2002 způsobily v přepočtu na současné ceny podobné, či dokonce vyšší škody než ta letošní a nebyly nikdy důvodem k navýšení schodku státního rozpočtu.

Navíc Fialova vláda flagrantně lhala – dokonce bych řekl obelhala občany – těsně před právě skončenými krajskými volbami. Evropská unie totiž žádných 50 miliard navíc České

republiky na povodně nepošle, jak před volbami lživě slibovali vládní politici. Ještě před krajskými volbami vládní politici v čele s premiérem Fialou z ODS halasně oznamovali, že Česko získá od Evropské unie v přepočtu zhruba 50 miliard korun na pokrytí škod po povodních. „Evropská unie nám pošle 50 miliard na pomoc s ničivými povodněmi,“ lhal například ministr pro vědu, výzkum a inovace Marek Ženíšek z TOP 09 na sociální síti X. Jednalo se o jasnou lež. I premiér Fiala hovořil tak, že jde o jakousi mimořádnou pomoc EU. Dokonce na mě útočil v televizi Prima jiný ministr, ministr zemědělství Marek Výborný z KDU-ČSL, který na mě útočil s tím, že najednou mi prý peníze z EU nesmrdí. Přitom se ukázalo, že žádných 50 miliard navíc nám Evropská unie nepošle. Navíc co smrdí, nesmrdí? Peníze jsou jenom jedny a ty peníze jsou naše. Ty peníze jsou z dluhopisů, z dluhů, za které ručí Česká republika, a jsou z peněz, které jsme také poslali do Evropské unie, tak o čem to mluví?

Takže ministři Fialovy vlády včetně premiéra do poslední chvíle lhalí a obelhávali naše občany. Dokonce premiér Fiala říkal – cituji: „Dohodli jsme se, že Evropská unie uvolní na pomoc České republice 2 miliardy eur, to znamená 50 miliard korun z kohezních fondů.“ Řekl to po setkání s šéfkou Evropské komise Ursulou von der Leyenovou v polské Vratislavi. Řekl to před volbami. Ale jaká byla situace hned v pondělí po krajských volbách, tedy minulý týden? Všechno bylo úplně jinak. Brusel totiž oznámil, že dané povodňové peníze nejsou prostředky navíc, ale jenom jednodušší využití peněz již přidělených, přičemž ale již podle tuzemského Ministerstva pro místní rozvoj není zatím známo, kolik peněz bude moci Česko v rámci této zjednodušené procedury využít – v rámci toho, že to nejsou žádné peníze navíc. Vládní politici tak obelhali veřejnost a navozovali dojem, že Brusel poskytne nebo uvolní Česku nějaké peníze navíc. Hovořili o konkrétní částce, zhruba 50 miliardách korun.

Pojďme ale zpátky k navýšení rozpočtu, který tady navrhuje vláda. Povodně v roce 2022 (správně 2002) jsou doposud nejrozsáhlejší změřené v Česku – mluvím o těch předešlých povodních. Abychom si to srovnali: Hlavními zasaženými částmi byla povodí řek Vltavy a Labe, přičemž největší škody utrpěla Praha. O život tehdy přišlo 16 lidí, celkové škody činily 73 miliard, z čehož 7 miliard připadlo na pražské metro – v přepočtu na dnešní peníze šlo o celkovou sumu 144 miliard korun. Stát na úhradu škod vyčlenil celkem 18 miliard korun, z toho 11 miliard byl úvěr od Evropské investiční banky a 4 miliardy stát čerpal z evropského Fondu solidarity. Stát ani nevypisoval povodňové dluhopisy, ani nezvyšoval schodek státního rozpočtu. V této souvislosti se tedy pochopitelně nelze zbavit otázky: Proč je dnes za Fialovy vlády nutné zvyšovat schodek státního rozpočtu? Nejde o politiku. I někteří nezávislí ekonomové a analytici upozorňují, že vláda by zřejmě musela schodek navýšit i bez povodní a povodně jsou pro ni vlastně jen vítanou záminkou a zástěrkou, jak odůvodnit ještě větší dluh ve státní kase. Mějme na paměti, že celkové škody pro stát nebyly ještě ani zdaleka vyčísleny. Poslední známý odhad pojišťoven z 24. 9. 2024 hovoří o pojištěných škodách zhruba 20 miliard korun, což jsou škody, které zaplatí pojišťovny.

Otázku, kolik z aktuálně navýšeného schodku skutečně připadá na povodně, vysvětlují analytici projektu DataRun, který se mimo jiné zabývá analýzami rozpočtu. Cituji: „Z vládou schváleného navýšení schodku letošního rozpočtu kvůli povodni lze povodni přisoudit jen 80 procent, 40 procent nebo 10 procent podle predikce, jak by letos skončil rozpočet bez povodně. Schodek by podle všeho bylo třeba navýšit i bez povodně.“ Konec citátu.

Oficiálním zdůvodněním je povodeň a potřeba pokrýt 30 miliard škod již z letošního rozpočtu. Vývoj státního rozpočtu v letošním roce však napovídá, že i bez povodní by byl na konci roku překročen plánovaný schodek. Hlavní příčinou horšího plnění letošního rozpočtu může být fakt, že rozpočet byl postaven na očekávání ze srpna 2023 hospodářského růstu ekonomiky na rok 2024 o 2,4 procenta. Skutečný letošní růst má být ale dle údajů ze srpna 2024 jen 1,1 procenta. Dalších možných příčin je samozřejmě spousta a o některých jsem tady již hovořil.

Tím pádem s největší pravděpodobností není pravda, že celých 30 extra miliard je na povodňové škody. Část je i na sanaci bezpovodňového rozpočtu. Jak velká ta část je, záleží na vývoji do konce roku.

V neposlední řadě nelze nezmínit vyhazování peněz z oken, díky kterému teď údajně vláda nemá na pomoc lidem a obcím. Jsou to miliony na ideologické projekty včetně těch, které propagují projekty na zvýšení cenzury, je to nadstandardní podpora Ukrajincům a Ukrajině a je to extrémní utrácení za předražené nebo nepotřebné zbraně ani – jak jsem hovořil, například předražené americké stíhačky F-35 a tak dále. Zhruba před dvěma týdny Washington schválil Rumunsku dodávku 32 kusů stíhaček F-35 za 7,2 miliardy amerických dolarů. Paní ministryně obrany Černochová s premiérem Fialou – oba z ODS – si letos objednali 24 kusů F-35 za 6,6 miliardy amerických dolarů. Přepočtem na rumunskou cenu měla ministryně Černochová zaplatit Washingtonu za 24 letadel jen 5,4 miliardy amerických dolarů, to je asi 121,5 miliardy korun podle aktuálního kurzu. Rozdíl v ceně je tedy 27 miliard korun. Letadla F-35 se vyrábějí pouze ve dvou variantách a ta druhá je pouze pro potřeby Izraele. Rumuni si navíc sjednali dodávku rezervních motorů.

Takže když teď máme schválit schodek, navíc 30 miliard korun, nemůžu se nezeptat: Proč vláda koupila stíhačky o 27 miliard draž než Rumuni? Jistě, paní ministryně obrany nám to nevysvětlí a nevysvětlí nám to ani premiér Fiala. Ruka ruku myje. A je to opět k zamyšlení, proč tato vláda nemá pro naše občany peníze, přestože má tak jako tak rekordní příjmy – mimo jiné tím, že naši zemi rekordně zadlužuje.

Vážené dámy a pánové, postiženým je potřeba pomoci, přičemž postižený je i státní majetek. Řádný hospodář má ovšem rezervy.

V tuto chvíli fakticky dáváme bíancko šek vládě, protože netušíme nejen rozsah škod, ale hlavně rozsah škod, které nejsou kryty pojišťovnami, a neznáme ani rozsah pomoci, kterou stát poskytne nebo poskytne.

Co se týče těch rezerv: Jak všichni víme, vláda letošní rozpočtovou rezervu 11 miliard korun prošťurovala na úplně jiné výdaje, navíc které byly předpokládány – mimo jiné i na platby Ukrajincům, na Ukrajince, na dávky Ukrajincům a na podporu Ukrajincům. A teď, když přišla tato velmi bych řekl nešťastná událost a naši občané potřebují pomoc, tak Fialova vláda nemá na naše občany peníze. To je přesně typický příklad toho, jak Fialova vláda špatně a neodpovědně zachází s veřejnými financemi.

Takže jak už jsem říkal, žádáme vládu – a požádáme o to vládu i v rámci našeho usnesení – aby nám tady ve Sněmovně předkládala přesné využití těch 30 miliard korun, o které se nyní zvýší deficit, jelikož chceme, aby celá tato částka šla na pomoc lidem postiženým po povodních a obcím a městům, protože, jak jsem říkal, i ekonomové a analytici vidí v tom návrhu, že vláda ty peníze chce ve skutečnosti využívat i jinde.

Vyzývám zároveň naši vládu... Vyzývám zároveň Fialovu vládu – to není moje vláda, je to Fialova vláda dnes už čtyřkoalice – ať škrtne peníze Ukrajincům na předražené zahraniční nákupy a nepřizpůsobivým, ať škrtne tři zbytečná ministerstva, která jste si oproti minulé vládě navíc mezi sebou vytvořili, a peněz bude hned habaděj.

Je totiž jasné, že deficit by se zvyšoval i bez povodní a vláda je jen využívá, přitom dál utrácí desítky miliard na zbytečné záležitosti. Občané ale nemůžou za politické zlodějiny, které způsobuje tato pětidemoliční vláda. Doufám proto, že vláda bude mít alespoň trochu slušnosti, aby z peněz, kterými nás zadluží navíc, aby všechny ty peníze použila na nápravu povodňových škod a pomoc postiženým lidem, firmám, obcím a městům.

Takže jak jsem říkal, hnutí SPD bude hlasovat pro, protože je potřeba pomoci lidem – ti lidé nemůžou za nezodpovědnou politiku Fialovy vlády – je potřeba pomoci lidem rychle, ale zároveň budeme žádat, aby vláda tady přesně Sněmovnu informovala – nás i pozici – o tom,

jakým způsobem ty peníze využije a zdali budou opravdu využity na pomoc lidem a obcím po povodních. Děkuju za pozornost. (Potlesk poslanců SPD.)

Markéta Pekarová Adamová: Děkuji. Nyní se k pořadu schůze chce vyjádřit ještě pan poslanec Bělíca a následuje přihláška poslance Oklešťka, který je jako poslední přihlášený. Prosím, máte slovo.

Poslanec Josef Bělíca: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Dámy a pánové, vážená paní ministryně, já bych své vystoupení rozdělil do několika bodů – a já je nebudu číslovat, nicméně obsahově bych byl rád, aby byly vnímány odděleně, protože mají několik úrovní.

Já bych rád, abychom se mohli dnes bavit o bodu, který potom na závěr pojmenuji. Myslím si, že celá ta situace, ke které došlo v Moravskoslezském kraji, si zaslouží pozornost i na tomto plénu. Já jsem slíbil jednak lidem v našem kraji, podnikatelům, že se o tom zmíním, protože jsou to konkrétní věci, které je trápí a na které neznají odpovědi.

Ono už to tady dneska zaznělo: Před volbami jsme se doslechli o zázračných 50 miliardách korun, které naši partneři z Evropské unie uvolní na povodňové škody. Nakonec jsme zjistili, že si je máme vytáhnout z toho, co už tady máme. Já bych byl rád, aby to někdo zdůraznil a vysvětlil, proč to tedy bylo dezinterpretováno před volbami a proč k téhle předvolební náhodě došlo.

Rád bych se bavil o tom, jak bude vypadat konkrétní podpora v území pro podnikatele, protože to není jenom o municipalitách a o lidech, co přišli o bydlení, to je i o tom, že v tom regionu, v tom území někdo zaměstnává lidi. Jsou to malé firmy, jsou to střední firmy a jsou to i velké firmy. Velké firmy si s tím nějak poradí, jim to cash flow nerozhodí, ale u malých firem a u středních škod to můžou být opravdu nedorozumitelné následky do budoucna, protože ty firmy když z toho území zmizí, tak na Krnovsku je velmi těžko nahradíme.

Jaká bude konkrétní podpora Moravskoslezskému kraji a obcím? Zatím nemáme nic konkrétního a já se obávám, že na tom případě, který jsem tady demonstroval jako první – ty informace o 50 miliardách z Evropské unie – je jasně vidět, že servilní politika Fialovy vlády prostě na Evropskou unii moc nezabírá. A skvělé portfolio bývalého pana ministra Síkely – nebo ještě současného pana ministra Síkely – je toho důkazem. A já myslím, že už bychom měli konečně začít zastávat české národní zájmy i na poli Evropské unie.

Ohledně Ministerstva vnitra, odměňování složek integrovaného záchranného systému, které je diametrálně rozdílné, třeba od odměňování vojáků Armády České republiky. To je věc, kterou přece nemusíme řešit až v době, kdy nám teče do bot a máme tady krizovou situaci.

Myslím si, že to, že složky integrovaného záchranného systému v takovém nouzovém stavu nebo ve stavu nebezpečí mají odpracovat 150 hodin přesčasů zadarmo, není úplně fér k lidem, kteří tam riskují životy a pracují s obrovským nasazením. Jsem moc rád – a tady bych chtěl poděkovat – že snad k řešení už došlo, a po tom, co jsem se velmi intenzivně začal zajímat, kolik by to bylo v Moravskoslezském kraji, a požádal jsem ředitele hasičů – krajského ředitele hasičů – i krajského ředitele policie, aby mi spočetli, kolik to bude, že to Moravskoslezský kraj zaplatí, tak mám informaci, že se o to začalo zajímat Ministerstvo vnitra a že snad ty peníze mají dorazit. Měly by to být peníze, které by v konečném důsledku měly zaměstnancům a příslušníkům přistát v rámci výplaty jako nezdaněné. Takže snad to bude dobře. Za to bych chtěl poděkovat, jestli to je.

Dále bych chtěl říct, že – a to je taková malá odbočka – já tady budu jmenovat jednoho ministra, protože s tím jsem se konkrétně v tom regionu setkal, ne tedy konkrétně s ním, ale s tím jeho páčáním dobře. Myslím si, že pokud pan ministr Jurečka nechápe, jakým způsobem funguje krizové řízení, tak by ho neměl ze svojí pozice ministra bojkotovat, protože

to zdržuje od práce – od práce těch lidí. To, že v některé obci někoho zná, ten člověk mu zavolá nebo pošle esemesku a on potom vypisuje v rámci krizového řízení na různých úrovních, že tam potřebuje jednu centrálu, tam někdo potřebuje odčerpat garáž, není systémové řešení.

Pane ministře, vaše páchání dobra v době otevřených volebních místností v Moravskoslezském kraji nikomu neprospělo, věřte mi.

Dále bych chtěl poděkovat – a to ještě nemám potvrzenu tu informaci – ale požádal jsem, aby z fondu bylo uvolněno pro Moravskoslezský kraj 80 milionů korun. Myslím si, že k tomu už došlo. (Ministr financí souhlasí.) Děkuju. Tahle informace o tom, že to došlo, ještě ke mně nedoputovala, ale mám informaci o tom, že to bylo schváleno, takže děkuju, pane ministře. To jsou peníze, které pomůžou rychle v tom regionu.

Dále bych tady měl jednu výzvu – a to prosím nevím, kdo z ministrů by se toho ujal, nebo možná pan premiér – prosím vyzvěte banky, ať nekomplikují situaci v území. Já nevím, jestli je to na asociaci bank, nebo v tomto konkrétním případě by si pan premiér promluvil s někým z ČSOB, ale pokud pojišťovna odsouhlasí firmě, v tomto případě Krnovské pekárně, že jí vyplatí zálohu, a banka ty peníze zadrží, protože si není jistá, jestli firma bude dále pokračovat, tak tu firmu to může opravdu zabít. Myslím si, že v tomto smyslu by vláda měla velmi tvrdě apelovat na banky, protože tohle je nehoráznost. Mimochodem, to je firma, která funguje od 19. století. Je to rodinná firma a paní majitelka, s kterou jsem o tomhle mluvil, která přišla v zablácených gumácích a sundala si pracovní rukavice, mi celkem srdceryvně popisovala, jak v roce 1997 pomáhala jako šestnáctiletá holka svým rodičům a prarodičům v pekárně.

A dneska, dámy a pánové, jsem viděl video, že už pečou rohlíky, navzdory ČSOB a jejímu přístupu. Takže tady bych poprosil o pomoc.

Dále... Kromě toho, že složky integrovaného záchranného systému si zaslouží obrovský dík, tak bych byl moc rád, abychom se konečně začali zcela seriózně bavit o tom, jaký je nástupní plat příslušníka Policie České republiky. Víte, kolik to je, dámy a pánové? 30 900 korun s příplatkem. Hrubého! Hrubého! V Lidlu, v supermarketu 39 000 – skladník. Tohleto není fér, tohleto je něco, co bychom měli změnit. (Potlesk.) Příslušníci Policie České republiky v tom území neskutečně pomohli a odvedli tam obrovský kus práce, ať už při zachraňování životů, při střežení majetku, a ta práce je nenahraditelná. Vždyť přece takhle to nemůžeme nechat.

Dále bych chtěl požádat: Prosím přijďme s nějakým titulem, prosím vládu, s cenami energií. Já mám informace o tom, že když se toto téma zvedlo na ERÚ, tak se tomu vysmáli, že žádné speciální ceny nebudou. Já nevím, jakým způsobem pomoci těm lidem v regionu, kteří vysoušejí, čerpají – a náklady za elektrickou energii budou astronomické. Spoustu rodin to v té další vlně může potopit. Je třeba tohleto řešit – a řešit to rychle – ať už zafixováním cen na nějaké nižší úrovni pro postižené oblasti, pro postižený region, pro postižené rodiny, anebo nějakým speciálním dotačním titulem, aby si na to mohly sáhnout, odložením splatnosti faktur a účtů za energie. To je myslím si velmi důležité.

A na závěr bych chtěl poprosit pana ministra financí a celou vládu: Prosím stáhněte vládní návrh zákona o rozpočtovém určení daní, který má v konečném důsledku připravit Moravskoslezský kraj v prvním roce o 800 milionů korun. Prosím, udělejte to, ten kraj utrpěl dost a my ty peníze budeme potřebovat na jeho obnovu. Děkuju. (Potlesk.)

Markéta Pekarová Adamová: Já se omlouvám, ještě se zeptám, jak se jmenuje návrh bodu, abychom věděli, jak ten návrh bodu pojmenovat.

Poslanec Josef Bělíca: Konkrétní opatření pro Moravskoslezský kraj.

Markéta Pekarová Adamová: Děkuji a předpokládám tedy, že jej chcete po pevně zařazených bodech. (Poslanec Bělíca: Neverbální souhlas.)

Nyní tedy vystoupí jako poslední přihlášený s návrhem změny pořadu schůze pan poslanec Okleštěk. Prosím, máte slovo.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Děkuji za slovo, paní předsedkyně. Vážení členové vlády, kolegyně, kolegové. Já mám podobnou zkušenost jako kolega Bělíca. Absolvoval jsem několik výjezdů po našem kraji a mluvil jsem s velkým množstvím starostů, kteří byli právě v tom dotčeném území. Tu zkušenost, kterou jsem tam nabral, bych strašně rád alespoň částečně přenesl sem mezi nás a ukončil to potom požadavkem na zařazení bodu. Ten bod by zněl – pro paní předsedkyni: Opatření v povodni 2024 pro Olomoucký kraj.

On to není žert, zní to hodně podobně, ale je to velké neštěstí. Když jsem s těmi starosty mluvil, samozřejmě velký podíl na tom, že to dopadlo v uvozovkách ještě relativně dobře ve vztahu ke škodám na životech, na zdraví, vděčíme Českému hydrometeorologickému ústavu. Samozřejmě že to není běžné, nebylo to tak dříve, dneska jsme měli v dostatečném předstihu informace, ale přesto to dopadlo, jak to dopadlo.

Proč to tak dopadlo? Starostové – ti okamžitě, když dostali tuto výstrahu, tak jednali. Viděl jsem jejich protipovodňové plány, viděl jsem jejich opatření, která dělali v terénu. Vyjížděli, okamžitě sháněli techniku. Dneska – mnohdy to nezaznívá tak často – ale dneska už ti starostové jsou natolik zkušení, že dokážou zajistit techniku na odstraňování nánosů, návozu – klády, větve, stromy, tráva, všechno to, co zacpává toky pod mosty. Takže mezi těmi mosty mají instalovány různé nakladače, bagříky odstraňují nánosy, aby voda byla průtočná a nezvedala se, nevylévala se do okolního terénu. Je to velmi náročné, přejíždějí pořád dokola. To všechno už dneska zvládli a vybavili se takovouto technikou.

Ale měli jeden velký problém a to byla komunikace – ne komunikace mezi nimi, ale komunikační zařízení. Našla se místa, kde některý z operátorů – nebudu jmenovat, prostě jeden – měl signál většinou – nebo alespoň ve dvou případech, co já jsem s nimi mluvil, to byl případ soukromého mobilu – kterým byli schopni se dorozumívat. Chtěl bych, abychom se zamysleli nad tím do budoucna, protože bychom si měli vzít z toho ponaučení, tak abychom se zamysleli nad tím, jestli tedy pro krizové řízení nevyužívat satelitního spojení. Ono to možná zní velkouštnatě, znamená to třeba větší náklady, ale ztráty a škody, které můžou být způsobeny právě těmito událostmi, jsou mnohonásobně, ale mnohonásobně vyšší, nedejbože aby ještě došlo ke ztrátám na životech. Takže to považuji za velice důležité, mít kvalitní spojení.

Někteří z mých předřečníků tady zmínili také to, jakým způsobem dneska nakupují hasiči techniku. Technika je zatížena DPH. (Dívá se do sálu vpravo na skupinku diskutujících poslanců.)

Já bych poprosil kolegy, aby nerušili, já se snažím tady popsat situaci, která není podle mě vůbec jednoduchá, a když jste to tam nezažili a neměli, tak alespoň nerušte.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Pane poslanče, hned vám zjednám klid.

Prosím kolegy a kolegyně, aby se se svýmihovory přesunuli do předsálí, pokud se neztíší. Děkuji.

Prosím.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Děkuji.

Tady to zaznělo, tato technika je zatížena samozřejmě daní z přidané hodnoty a starostové říkají: „My bychom těm našim jednotkám požární ochrany“ – většina z vás je z komunálu, tak ví přesně, o čem mluvím – „my bychom strašně rádi jim pomáhali v investicích a děláme to, ale když nás cisterna stojí 11 milionů, tak prostě je to strašná pecka do rozpočtu.“ Takže za toto bych se chtěl strašně moc přimluvit.

A potom bych měl plno různých tipů, jakým způsobem by třeba hejtman mohl komunikovat s posádkou, kterou má na svém území, ve svém kraji, protože dneska je to nastaveno tak, že vláda musí dostat požadavek, ten požadavek musí projednat a na základě toho projednání posílá vojáky do území. Takže si myslím, že by mohla být taková nějaká předsunutá skupina z armády, která by mohla pomáhat v území dříve, protože v tom začátku může ještě hodně preventivním opatřením zachránit. O to bych určitě chtěl poprosit do budoucna.

Mám pocit, že už vás to tady nebaví, ale já nechci říct Markovi – já ho mám rád – ale prostě oni mají takový sytý hlas, chlapci, že já to nedám.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Já bych poprosila kolegy v pravé části jednacího sálu. Pánové, mohu vás poprosit? Rušíte pana poslance. Děkuji vám.

Prosím.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Děkuji moc, protože přece jenom já se koncentruji na věci, které jsem tam zažil.

Starostové jako takoví samozřejmě jsou tou hybnou silou a v území si umí zorganizovat pomoc, ale bez armády – bez hasičů primárně – by to nedali. Takže já bych chtěl jenom z tohoto místa zmínit, že starostové prosí o pomoc i podnikatelům, firmám, protože jinak to území Jesenicka, které už tak máme hodně vylidněné, bude vylidněné do budoucna ještě víc, protože když ty firmy odejdou, anebo nebudou mít pomoc, zkrachují nám tam, bude velký problém – a vám to možná tak nepříjde, ale v Olomouckém kraji by nám to způsobilo velké problémy.

My se snažíme mít programy na podporu těchto ekonomicky znevýhodněných území, těchto lokalit, no a teď ekonomická znevýhodněnost je ještě ztuplována tady tím neštěstím, které k nám v minulém nebo předminulém týdnu toho třináctého přišlo.

Takže bych chtěl určitě poprosit i vládu, aby se zamyslela nad tím, jestli ta pomoc 30 miliard je dost. Mně to přijde, že by byla potřeba dvojnásobná. Nedávám tady žádné pozměňovací návrhy. Vůbec netuším, kolik v tom území ty škody skutečně jsou, protože kraj je dneska sčítá, dáváme to dohromady. Česká vláda dělá něco podobného. Zaregistroval jsem v nějakém diskusním pořadu, že pan ministr financí říkal, že škody na majetku státu budou větší než 30 miliard. Já bych jenom chtěl ještě vědět, jestli 30 miliard, o kterých hovoříme – a předpokládám to a předpokládají to i starostové a kladli mi na srdce, abych se na to zeptal, proto tady taky stojím – aby těch 30 miliard šlo do území pro municipality, aby to šlo pro kraje – respektive v našem kraji do kraje – a pro obce, které byly tímto živlem postiženy nebo zasaženy. Takže to bych chtěl poprosit, aby se nám to podařilo vykomunikovat a abychom přemýšleli nad tím, jaké dotační programy nebo tituly nebo jaký způsob podpory do toho území dáme, protože 30 miliard se rozplyne jak ta voda, která k nám přišla.

Když se na mě tady podívala svým krásným pohledem paní ministryně (Ministryně Černochová stojí před řečnickým pultíkem.) – děkuji za to, bylo to příjemné zpestření proti tomu, co jsem zažil tam – tak bych chtěl poprosit, aby se třeba udělalo opatření, aby nemuseli starostové, hejtmani žádat vládu napřed – já vidím ta gesta – ale aby nemuseli žádat vládu napřed, aby ta pomoc mohla být okamžitá v území, tak jak jsem zmínil, když tam jsou nějaké posádky, abychom mohli s velitelem posádky mít nějaký odhad, padesát lidí třeba nebo sto, to

si musíme říct. Ale musíme se z těchto záležitostí poučit, abychom do budoucna udělali zase další a další opatření. Potom samozřejmě si myslím, že by měla projít revizí protipovodňová opatření, a samozřejmě nejenom přehrady, ale také suché poldry. To všichni, ale asi vodohospodáři a lidé, kteří k tomu mají blízko, tuší. Nesmíme se bát vyvlastňovat z hlediska protipovodňových opatření, protože životy a ztráty, které potom mohou přijít, nic nenahradí. (Hluk v jednacím sále.)

Vidím, že tady už je taková diskuse v sále. Já vás tedy nebudu dál tímto obtěžovat, a kdyby někdo z vás měl chuť nebo chtěl na to téma promluvit, rád se s vámi setkám, sedneme si, probereme a můžete klidně pomoci i těm zasaženým územím.

Paní předsedkyně, tedy místopředsedkyně – vy jste se vyměnily – bod jsem nahlásil.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, Opatření v povodních 2024 pro Olomoucký kraj.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Děkuji. Takže to je z mé strany v této chvíli všechno, a samozřejmě kdybyste potřebovali, jsem vám k dispozici.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Ano, také děkuji, pane poslanče.

Převzala jsem řízení schůze a přeji hezké odpoledne.

S přednostním právem se hlásila paní ministryně Černochová. Prosím, máte slovo.

Ministryně obrany ČR Jana Černochová: Děkuju, paní místopředsedkyně. Chtěla jsem zareagovat na pana kolegu poslance Oklešťka s ohledem na to, že navrhuje zařazení toho bodu na program. Já nepamatuju dobu roku 1997 v Poslanecké sněmovně, kdy byly ty první velké povodně, a nepamatuju v Poslanecké sněmovně ani ty druhé povodně v roce 2006. Ale co jsem si dohledala – a co rozhodně tady musím připomenout – je to, že do roku 2007, respektive 2008, byly v Armádě České republiky takzvané záchranné prapory, a v roce 1997 dokonce byla ještě povinná základní služba, takže při odstraňování povodní pomáhaly záchranné prapory. Pak sami hasiči a lidé z integrovaného záchranného systému přišli s tím, že chtějí udělat změnu pro to, aby ta kompetence přešla na Hasičský záchranný sbor včetně nákupu techniky, a to se stalo na přelomu roku 2007 a 2008.

Takže v tuto chvíli armáda plní úkoly striktně podle platné legislativy, která tady je, a já jim za to děkuju. Úkoly plnili od prvního momentu, kdy tam ten problém nastal, prakticky ještě předtím, než tam problém nastal, protože ve středu po tiskové konferenci jsme společně s panem náčelníkem Generálního štábu aktivovali vojáky a příslušníky aktivní zálohy k tomu, aby drželi hotovost a zkrátila se jim hotovost na kratší čas, aby byli schopni vyjet. To jsme všechno učinili ještě předtím, než začalo pršet. Ve chvíli, kdy začaly být problémy, okamžitě vyrazili do tohoto regionu naši vrtulníkari. Snažili jsme se – a myslím, že ty záběry znáte všichni – snažili jsme se všichni ze všech sil, aby naše vrtulníky, naši vojáci, posádky zachránili co nejvíc lidských životů, zachránili co nejvíce majetku, který ti lidé měli, a fungovali od prvního momentu. Ve chvíli, kdy jsme schválili jako vláda nasazení vojáků, tak to běží pak už v jiném režimu. Není to záchrana lidských životů, ale je to odstraňování následků, likvidace následků povodňových škod.

A teď jsme v této fázi opět, pane kolego Oklešťku, přesně, striktně podle platné legislativy i podle počtů, kterými disponujeme. Jak říkám, my žádnými záchrannými prapory jako v roce 2006 nebo v roce 1997 včetně základňáků nedisponujeme. Armáda nemá ani vojenské stavby. Přes to všechno se armáda snaží. Dneska jsme začali stavět přemostění

v Bělé pod Pradědem, kde naši vojáci budou stavět něco kolem 23 metrů mostů a přemostění proto, aby usnadnili život v tomto regionu.

Pane kolego Oklešťku, vážení kolegové, k dnešnímu dni, dnes, tedy 1. října, máme v obou těchto regionech – jak v Moravskoslezském kraji, tak v Olomouckém – nasazeno kolem tisícovky vojáků a asi 250 kusů vojenské techniky. Vláda dala limit na nasazení počtu vojáků až do dvou tisíc. Technika omezená není. Je to usnesení, které je do konce října. Pokud samozřejmě ty možnosti budou, nasadíme vojáků víc.

Ale že to chodí centrálním systémem, to je naprosto v pořádku. Teď reaguju na pana předsedu Babiše, protože opravdu tohle musí být koordinované v rámci integrovaného záchranného systému a nemůže to fungovat tak, že by jednotliví starostové obvolávali jednotlivé posádky a říkali: Přijďte. Protože jak říkám, armáda je organizovaný sbor, který má nějaké velení, má nějaké kapacity, má nějakou techniku, a pokud chceme, aby vojáci byli využíváni co nejefektivněji... Já nechci, aby byli pouze levnou pracovní silou. Samozřejmě na překonání nějakých okamžiků, které tam teďka jsou složité, to nasazení je naprosto relevantní a je v pořádku. Ale nemáme vojenské stavby, máme profesionální armádu a podle toho se k ní také musíme chovat.

Dovolte mi, abych ještě reagovala na druhý zařazený bod do tohoto programu, který navrhoval pan Tomio Okamura, který tady opět smíchal hrušky, jablka, černý rybíz, švestky, prostě všechno dohromady, promíchal to tady takhle v tom pytli a řekl: Máte dražší třicetpětky než mají Rumuni. Pane kolego Okamuro, já bych vám doporučila, nebo máte pana kolegu Vícha, kterého já považuju za kompetentního člena výboru pro obranu, aby vám vysvětlil, jak fungují nákupy se Spojenými státy.

Nejprve ministerstvo zahraničních věcí Spojených států doporučí nějaký prodej, pak ten prodej teprve jde do Kongresu. Ve chvíli, kdy prodej za nějakých podmínek schválí Kongres, následně se vyjednává o konkrétním kontraktu a pak se dá říkat, pane kolego Okamuro, že je uzavřený nějaký kontrakt. Rumuni kupují 32 letounů F-35 na rozdíl od České republiky, která kupuje 24 letounů F-35. První dezinformace. Druhá, motor – náhradní motor – kupuje i Česká republika. Kdybyste byl důsledný, tak byste našel v našich dokumentech, že i my kupujeme jeden motor, stejně jako Rumuni. Dále jste nebyl důsledný v tom, že jste si neporovnával, jaké další komponenty k těm letounům Česká republika pořizuje, že k tomu pořizuje nějakou municí, že k tomu pořizuje nějaké další věci, které jsou součástí balíku, a že vlastně Rumuni ještě před sebou mají opravdu dlouhou cestu, než budou moci říct: My jsme uzavřeli kontrakt. Jsou v první třetině. A vy už tady vykřikujete, že je něco levnějšího, než to pořizovala Česká republika. Pane Okamuro, nelžete!

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, paní ministryně. Nyní udělím slovo panu poslanci Oklešťkovi, který o to požádal, o doplnění svého bodu.

Poslanec Ladislav Okleštěk: Já jenom v tom víru vášně jsem zapomněl sdělit, že ten bod chci zařadit po již zařazených bodech. Děkuji vám, paní předsedající.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Myslím, že jsme vyčerpali všechny přihlášky, které se týkaly pozměňovacích návrhů k programu, k návrhu pořadu 114. schůze.

Nyní budeme hlasovat o jednotlivých pozměňovacích návrzích. Přivolávám kolegy z předsálí.

Zaznamenala jsem žádost o odhlášení. Všechny vás tedy odhlásím a poprosím vás, abyste se přihlásili svými identifikačními kartami. Počkáme, až se ustálí počet přihlášených.

Jen zopakuji, že budeme hlasovat o návrzích změn v programu schůze. Jako první vystoupil pan předseda Babiš. Navrhl nový bod s názvem Analýza průběhu povodní.

Ano, pardon. Ještě jedno oznámení: Paní poslankyně Opltová hlasuje s náhradní kartou číslo 31.

Zopakuji tedy název bodu: Analýza průběhu povodní a návrh vlády, jak zabránit v budoucnu podobným škodám. Počet přihlášených se nám ustálil.

Zahajuji hlasování. Táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 3, přihlášeno 150 poslanců a poslankyň, pro 72, proti 33. Návrh byl zamítnut.

Mám zde jedno sdělení: Pan ministr Jurečka hlasuje s náhradní kartou číslo 38.

Dalším navrhovatelem byl pan poslanec Bělíca. Navrhl nový bod s názvem Konkrétní návrh opatření pro Moravskoslezský kraj.

Zahajuji hlasování. Táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 4, přihlášeno 152 poslanců a poslankyň, pro 72, proti 3. Návrh byl zamítnut.

Posledním návrhem byl návrh pana poslance Oklešťka, který navrhl nový bod se zněním Opatření v povodních 2024 pro Olomoucký kraj.

Zahajuji hlasování. Táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 5, přihlášeno 152 poslanců a poslankyň, pro 71, proti 3. Návrh byl zamítnut.

Tím jsme se vypořádali se všemi návrhy změn v programu schůze. Před projednáváním vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 433... (Poslanec Benda upozorňuje na chybějící hlasování.)

Ano, omlouvám se, samozřejmě. Zapomněla jsem nechat hlasovat o návrhu pořadu jako celku.

Zahajuji tedy hlasování. Táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 6, přihlášeno 154 poslanců a poslankyň, pro 153, proti žádný. Návrh byl přijat.

A nyní přistoupíme k jedinému pořadu, kterým je bod číslo 1. Před projednáváním vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 433/2023. Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024, sněmovní tisk 802, zkrácené jednání, bychom podle § 99 odst. 5 měli posoudit, zda jsou podmínky pro projednání zmíněného návrhu zákona ve zkráceném jednání.

Otevírám rozpravu a táži se, zda se někdo hlásí do rozpravy? Není tomu tak, rozpravu tedy končím a přikročíme k hlasování.

Přednesu návrh usnesení: „Poslanecká sněmovna konstatuje, že nadále existují podmínky pro projednání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024, sněmovní tisk 802, ve zkráceném jednání.“

Zahajuji hlasování. Táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 7, přihlášeno 155 poslanců a poslankyň, pro 154, proti žádný. Návrh byl přijat.

Nyní otevírám bod

1.

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024 /sněmovní tisk 802/ – zkrácené jednání

Předložený návrh uvede ministr financí Zbyněk Stanjura. Prosím, ujměte se slova.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Děkuji za slovo, paní místopředsedkyně. Vážené kolegyně, vážení kolegové, dovoluji mi, abych jménem vlády odůvodnil navrženou novelu o rozpočtu na rok 2024. Ve svém úvodním slově s dovolením zareaguji na vystoupení kolegů a kolegyně, kteří vystoupili v rozpravě k návrhu programu.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Omlouvám se, pane ministře.

Kolegové, kolegyně, prosím o zklidnění. Děkuji vám.

Prosím, pokračujte.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Děkuji za slovo. Samotný obsah materiálu je poměrně jednoduchý. Já se k němu dostanu až na konci svého úvodního vystoupení. Nejprve chci reagovat na to, co říkal pan poslanec Okleštěk, že 30 miliard mu připadá málo. Chci připomenout, že celková suma je 40 miliard, je to ve dvou materiálech, 30 miliard je v návrhu novely rozpočtu na rok 2024 a 10 miliard je v návrhu státního rozpočtu na rok 2025, takže dokopy je to 40 miliard. My jsme analyzovali už uzavřené účty za povodně roku 1997 a za rok 2002 a zkusili jsme odhadnout i vývoj cen, který mezitím proběhl za těch 27 nebo 22 let. Když to shrnu, v roce 1997 a 2002 celkový objem škod byl poměrně podobný, bez ohledu na majitele zhruba 70 miliard korun celkové škody v roce 1997, 2002 a angažmá státního rozpočtu bylo v jednom případě asi 16,5 miliardy, v druhém případě asi 17 miliard. To znamená, zhruba 25 procent veškerých škod – bez ohledu na majitele – bylo sanováno ze státního rozpočtu. Pokud bychom použili – my nevíme v této chvíli, jestli to bude platit – obdobnou úvahu, tak těch 40 miliard korun – kdyby to bylo, že 25 procent celkových škod sanuje státní rozpočet, by indikovalo celkové škody 200 miliard, a to doufám, doufáme všichni, že to číslo bude nižší. Pro letošní rok je to bezesporu dostatečná částka. Uvidíme v debatě mezi prvním a druhým čtením státního rozpočtu na rok 2025, zda by nevznikla nějaká dodatečná potřeba, pak bychom to museli vzít z jiných kapitol a částku 10 miliard pro rok 2025 zvednout.

Vysvětlím, proč jsem nepodpořil já osobně ty návrhy na doplnění programu. Já jsem se mohl seznámit s textem usnesení, které chce navrhnout poslanecký klub hnutí ANO. Jsem připraven toto usnesení podpořit a dát doporučující stanovisko. V zásadě všechny následující body jsou obsaženy v návrhu usnesení, včetně informace, že do konce října vláda bude informovat o všech podpůrných programech, které přijme. Samozřejmě pokud se na tom dohodneme, může to být členěné i regionálně – i když si myslím, že gros těch podpůrných

programů bude stejné pro Olomoucký a Moravskoslezský kraj – ale nevylučuju jistá specifika. Každý kraj reálně je trochu jiný. Takže to není nevěle se tím zabývat, ale spíše že pokud – a předpokládám, že ano, když to navrhuje největší opoziční strana – přidají se k tomu vládní strany, možná se k tomu přidá i druhá opoziční strana, pak ty úkoly pro vládu budou jasné z usnesení k tomuto bodu.

A teď zkusme si říct, v jakém stavu se nacházíme, co už se stalo, co bude vláda rozhodovat v nejbližších dnech, co v nejbližších týdnech a co v nejbližších měsících. Přirozeným partnerem – a kromě toho i podle platné legislativy – jsou pro vládu jednotlivé kraje. Myslím si, že to je správné, protože při našem počtu obcí je to i efektivní.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Omlouvám se, pane ministře

Ještě jednou žádám o klid.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: My dneska nevíme den D. Den D je datum, kdy skončí stav nebezpečí v posledním z krajů. Víme, že už skončil v ORP Frýdlant v Libereckém kraji, uvidíme, kdy skončí stav nebezpečí buď v Moravskoslezském, nebo Olomouckém kraji. Pokud jednotlivé kraje požádají o prodloužení, tak si dovolím říct prognózu, že vláda té žádosti vyhoví, ale ta žádost musí přijít z krajů. Jsem informován, že některé ORP v Moravskoslezském kraji chtějí prodloužit stav nebezpečí do 31. října 2024, možná to v Olomouckém kraji bude o něco nižší. Nyní pracujeme s datem zhruba 12. října.

Zákon říká, že do sedmi dnů po tom dnu D – který se může změnit, pokud vláda vyhoví a pokud ta žádost přijde do sedmi dnů – jednotlivé kraje nahlásí škodu na veškerém majetku bez ohledu (na) vlastníka. Současně jsme k tomu vytvořili nějakou pracovní skupinu – od prvního okamžiku je v té pracovní skupině zastoupená Asociace krajů – a požádali jsme ostatní kraje, kde nebyl stav nebezpečí, abychom to časově sladili, aby i ony vyčíslily škody na majetku ve svém území. Přestože to není legislativní povinnost, připadá mi dobré to mít zkoordinované a řešit to najednou pro celé území, které bylo postiženo letošní povodní.

První, co se děje, jsou úklidové práce a zbavit se toho odpadu. To budou odhadem statisíce tun. Nebudou to tisíce ani desetitisíce, budou to statisíce tun. Opět můžeme vyjít z legislativy. Tohle hradí veřejné rozpočty – jako první krizové rezervy obcí, v okamžiku, kdy jsou vyčerpány krizové rezervy obcí, se to hradí z krizových rezerv krajů, a když jsou vyčerpány krizové rezervy krajů, tak se to hradí z krizové rezervy státního rozpočtu. My jsme minulý čtvrtek obdrželi první žádost o platbu z krizové rezervy státního rozpočtu, a to ve výši 80 milionů korun. Poté, co se k tomu kladně vyjádřilo Ministerstvo vnitra a Hasičský záchranný sbor, ty peníze byly uvolněny. Podle mého odhadu se ukáže, že ta částka není dostatečná – je obvyklá, není nižší než v minulých letech, ale nikdy se nerozpočtuje částka na takovouhle katastrofu dopředu. To si myslím, že je logické. To znamená, náklady na sběr a likvidaci odpadu nesou veřejné rozpočty tak, jak jsem popsal v tomhleto mechanismu: obec, kraj, státní rozpočet. Předpokládám, že pokud bude schválena dnešní novela, část vládní rozpočtové rezervy půjde na posílení krizové rezervy, abychom mohli hradit náklady, které souvisí s bezprostředním odklizením škod, ukládáním na skládky. Podle zákona víme, že v tomto případě se neplatí poplatky za uložení na skládku, že dostaneme velmi přesnou informaci o tom, kolik desítek či stovek tisíc tun bylo odvezeno na skládky v důsledku odstranění škod po ničivých povodních.

Voda si nevybírá škody podle majitele. To znamená, obecně platí, že škody jsou na státním majetku, na majetku obecních, městských a krajských zastupitelstev, na majetku občanů, na majetku firem, ale taky na majetku spolků a institucí, abychom na ně nezapomněli. Snažíme se nezapomenout na nikoho a chci říct, že myslíme opravdu na všechny – i na ty, na které třeba momentálně není upřena mediální pozornost. To není kritika, to jenom

konstatování stavu. Nemohou všichni dostat v omezeném mediálním prostoru prostor pro svůj individuální příběh, protože to jsou většinou velmi smutné příběhy.

Začnu od toho nejjednoduššího, to je státní majetek. Jako každý majitel i stát se musí postarat o vlastní majetek. Já jsem jenom dneska ráno na rozpočtovém výboru řekl, že předběžný odhad škod na státním majetku ze dvou ministerstev, která jsou logicky dotčena nejvíc. To je Ministerstvo zemědělství, škody na vodohospodářském majetku, a Ministerstvo dopravy, škody na infrastruktuře dopravní, která patří státu, to znamená železnice, silnice I. třídy a dálnice, se odhadují v této chvíli na 10 miliard korun. Následky škod se nebudou odstraňovat pouze v roce 2024, 2025. V některých případech to bude i v dalších letech, protože některé práce budou vyžadovat bezesporu více stavebních sezon než jednu. To je jedna část, kam budou směřovány peníze z vládní rozpočtové rezervy.

Připomenu všem členům Poslanecké sněmovny, co vědí všichni členové rozpočtového výboru: Kapitola Vládní rozpočtová rezerva nemůže přenášet peníze z roku na rok, tam žádné nespotrebované nároky nemohou být převedeny do roku 2025, takže je naším cílem poté, co shromáždíme informace o škodách, abychom je roztrídili a podle škod na jednotlivém typu majetku budou určeny alokace pro jednotlivé podpůrné programy. Ty informace prostě mít nemůžeme. Je to logické. Mnohé firmy ještě ani nejsou schopny vyčíslit své škody. Ale vím, že ta práce probíhá od prvního dne na úrovni obcí, na úrovni krajů. Takže to je první věc. Je to jasné, že klíčová infrastruktura je státní, a proto tady stát bude vynakládat opravdu desítky miliard v letošním, ale i v příštích letech. Podle mě to nebude pouze rok 2025.

Možná speciální zmínka je o vodohospodářské infrastruktuře: Tady se budeme dívat i na to, koho to postihlo.

Máme firmy, které jsou velmi úspěšné, dlouhodobě velmi kapitálově silné. Tam žádný problém, aby v této chvíli investovaly do oprav, neexistuje. Ale pak samozřejmě máme vodovody a kanalizace, které jsou ve vlastnictví menších měst a obcí nebo sdružení měst a obcí, a tam je úplně jiná situace než u kapitálově silných společností. Tam už v těchto hodinách je spuštěn program z Ministerstva životního prostředí, protože když se bavíme o dodávce energií jako základ toho, aby ty domácnosti měly energie, nedílnou součástí je také pitná voda. Na to nesmíme zapomínat, když mluvíme o plynu, elektrické energii, teple a ostatních komoditách.

Na tom chci ukázat, že budeme postupovat adresně, a v tomto případě není ve finančních možnostech těchto obcí nebo svazků obcí, které jsou vlastníky vodovodů a kanalizací, vynaložit prostředky na jejich rekonstrukci. Současně platí, že ty dodávky musíme obnovit co nejdříve. Chtěl bych z tohoto místa poděkovat a ocenit um a inovaci mnoha inženýrů, kteří právě při dodávkách energií volí velmi netradiční, inovativní postupy tak, aby co nejdříve všechny domácnosti byly připojeny na potřebné energie. Nicméně v této chvíli víme, že u několika tisíců domácností se to nepovede. Tam musíme ve spolupráci se samosprávami a s neziskovým sektorem zajistit přechodné ubytování, protože přes veškerou snahu těchto techniků, inženýrů už víme, že pravděpodobně pro několik tisíc domácností nebude obnovena dodávka plynu v letošním kalendářním roce, a proto musíme volit jiná řešení.

S tím souvisí otázka zvýšených nákladů za elektrické energie. Je to věc, kterou bezesporu budeme řešit. Těch přístupů je několik a budeme hledat rychlé a efektivní řešení, aby domácnosti, které jsou postiženy touto katastrofou, pak nebyly postiženy podruhé, protože logicky, pokud vysoušíte a budete vysoušet týdny a měsíce, zcela logicky porostou účty za energie. Pracovně si myslím, že na každém odběrném místě víme, co je standardní či průměrná spotřeba za minulé roky. Tam se jasně ukáže, co je zvýšená spotřeba. Myslím si, že to by mohla být rychlejší pomoc, zjistit rozdíl mezi zvýšenou spotřebou a tou standardní, než vymýšlet speciální tarify. Ale ta debata nás teprve čeká. Je to ale věc, na kterou myslíme a na které si myslím, že jsme připraveni se shodnout.

Ted' bych si mohl vzít sektor firem od těch nejmenších OSVČ až po ty největší. Já jsem se sešel – dneska je to dva týdny, to znamená ihned po povodních – s předsedou Svazu průmyslu a dopravy Janem Rafajem. Ten mi přinesl šest oblastí, v kterých by ta podnikatelská veřejnost uvítala nějakou pomoc. Zkusím to zrekapitulovat, říct, v jakém jsme stavu.

První žádost byla, abychom nepenalizovali postižené firmy, pokud pozdě zaplatí daně, případně zrušili správní poplatky při individuální žádosti o splátkové kalendáře a podobně. Vyřízeno. Stejně tak přišla žádost, aby stejný princip byl u sociálního pojištění. Vyřízeno. O něco složitější je situace u zdravotních pojišťoven. Tam jednat budeme, protože zdravotní pojištění neovládá a neřídí stát. To všichni víte, že to je trošku jiná právní forma, ale objemově je mnohem nižší zdravotní pojištění než to sociální, případně daně.

U daní se to týká zejména DPH. Víte, že minulý týden bylo pětadvacátého, mělo se podávat přiznání DPH, kontrolní hlášení, souhrnné hlášení se mělo odvádět. Stejně tak se platí v září zálohy na dani z příjmů právnických osob a podobně. Tam všude platí princip, že postižené firmy nebudou penalizovány. Je třeba říct, že tam jsou zase dva typy firem. Také se mohlo stát, že tam pracuje v postiženém území daňový poradce nebo auditor, který zpracovává podklady pro firmu, která není v zasaženém území, ale v mém chápání světa i to je zasažená firma. Pokud ten, který jim dodává externí službu, je zasažen, nemá přístup ke svým podkladům, má jiné starosti, aby zprovoznil svoji provozovnu, tak i tam to budeme považovat za postiženou firmu.

Druhá žádost byla, abychom aktivovali program Záruka pro malé a střední podnikatele. Splněno. V této chvíli jsme tam alokovali 500 milionů korun jako záruku pro provozní i investiční úvěry malých a středních podnikatelů. Mělo by to stačit na celkové úvěrové zatížení ve výši 3,5 miliardy korun. Pokud se ukáže, že ta alokace bude vyčerpána, jsme připraveni alokaci zvednout, ale vycházíme i z minulých zkušeností.

Čtvrtá žádost byla o zvýhodněné úvěry. To už jsme rozhodli. V této chvíli debatujeme, jestli to zvýhodnění bude plošné pro všechny zasažené obce, nebo se může lišit například podle ORP či krajů, anebo se může také lišit podle velikosti firmy – v logice čím menší firma, tím vyšší zvýhodnění a naopak. Nevylučuji tady ani využití bezúročných půjček. Co je jasné, že půjčky budou splatné na 15 let a odklad splátek jistiny bude buď 12, nebo 24 měsíců. To ještě budeme debatovat. Nicméně je jisté, že prvních 12 měsíců nebude potřeba splácet žádnou jistinu. Kromě toho, že když se splácí jistina, samozřejmě se nebudou splácet ani ty zvýhodněné úroky.

Věc, kterou debatujeme, která je poměrně komplikovaná – ale já jsem příznivec, abychom našli takové řešení, aby se ukázalo, že za předem daných podmínek se část té půjčky, část té jistiny, může stát dotací. Myslím si, že máme i zahraniční zkušenosti. To v této chvíli nemusíme rozhodnout během tohoto nebo příštího týdne, protože když tam peníze půjdou, bude odklad jistiny. Můžeme definovat například: když se pořídí nové moderní vybavení s vyšší přidanou hodnotou, tak si myslím, že to je věc, kde bychom mohli zvážit i částečné odpuštění jistiny a překlopení jistiny do formy dotace.

Poslední věc jsou náklady, které nesou jak občané, tak firmy. Pokud nemohou chodit z objektivních důvodů do práce, jsou takzvaně na překážce. Za prvé je to náklad firmy, ale za druhé i člověk, který je na překážce, nedostává plat či mzdu, respektive mzdu ve své obvyklé výši. Takže tento program bude schvalovat zítra vláda. Materiál diskutujeme v těchto dnech. Zítra program bude schválen, nastartován a výplaty půjdou cestou Úřadu práce.

Máme jednoduchý vzor smlouvy mezi postiženou firmou a úřady práce. Uzavře se a část nákladů, které mají firmy s tím, že mají lidi na překážkách, bude platit stát. V této chvíli navrhujeme, aby to bylo zhruba od 13. září do 31. října. Pokud se ukáže v některém území nižší rozsah firem, než bude potřeba, jsme připraveni ho prodloužit. Jinými slovy, bude to zohledněno už teď, na začátku října, kdy se platí mzdy za měsíc září. Stejně tak na začátku listopadu, kdy se platí mzdy za měsíc říjen. Naším společným zájmem je – nejenom na

Jesenicku, ale všude – aby pracovní místa nezanikala, aby nezanikali živnostníci ani firmy. Proto nevylučuji, že ta pomoc ve zúžené... Protože všichni, kteří se stihnou do konce října vrátit do provozu, už tu pomoc nebudou v listopadu potřebovat, ale nemůžeme vyloučit, že budou konkrétní firmy, které tu pomoc budou potřebovat i v listopadu.

Ted' možná můžeme říct pár slov o tom, jak komunikujeme s Českou asociací pojišťoven a s Českou bankovní asociací. Od České asociace pojišťoven dostáváme na denní bázi aktuální data, takže mám data k včerejšímu dni. V této chvíli už bylo zlikvidováno asi 22 000 kót ze zhruba 66 000 nahlášených. To znamená zhruba 30 procent. Je to tím, že se rychle likvidují zejména malé škodní události. V této chvíli byla už vyplacena více než miliarda korun. Z toho bylo vyplaceno domácnostem 826 milionů a firmám 173 milionů korun. Tam je vždycky z logických důvodů likvidace a vyplácení pomalejší než u domácností.

Celkový odhad proplaceného pojistného plnění – to není odhad škod – je zhruba 16 miliard, z toho 6 miliard domácností a 10 miliard u podnikajících subjektů, ale i toto číslo se bude upřednostňovat.

Když se bavíme o typech pojištění, tak máme čtyři typy. Když to shrneme, je to pojištěný majetek, je to nepojištěný majetek, pak je to nepojistitelný majetek – přestože člověk chce, nebo firma, nepojistí mu to nikdo – a je to podpojištěný majetek. Myslím, že mnozí z nás mají osobní zkušenost. V posledních třech, čtyřech letech je poměrně silná informační vlna pojišťoven, které vyzývaly majitele zejména nemovitostí, aby si to pojistili na reálnou hodnotu, a ne na hodnotu původní.

Chci tím říct, že vnímáme všechny čtyři skupiny a budeme k nim přistupovat individuálně. Nemůžeme vyčítat někomu, který například postavil dům v okamžiku, kdy to nebylo záplavové území, měl to roky pojištěné, po záplavách v roce 1997, 2002, nebo jiných lokálních záplavách se to jeho území tam, kde má svůj rodinný dům, dostalo do záplavové oblasti – a je to nepojistitelné.

Jiný případ, neříká se mi to jednoduše, a jiný případ je, když se někdo pojistit mohl a odmítl a nevyužil pojištění, to je prostě jiný případ. Takže opravdu (se) rozlišuje v těch debatách nepojistitelný, nepojištěný, podpojištěný a pojištěný majetek. Ono to platí u státu, stát samozřejmě není pojištěný tak, aby pojišťovny sanovaly 100 procent poškození státního majetku při tak ničivé povodni. To tak nikdy nebylo. (Poslankyně Schillerová reaguje z lavice.)

Pardon? (Poslankyně Schillerová opět reaguje.) Stát se může na něco pojistit, ale na všechno ne. Proto říkám, že ta situace platí i pro stát, jo, že to není tak, že stát je v pohodě, že 100 procent škod uplatní jako škodní událost, odpočte se spoluúčast a státní rozpočet by sanoval pouze spoluúčast.

Takže od té podpory podnikatelů, která je v této fázi – a říkám, některé podrobnější debaty nás ještě čekají – ale ty hlavní body těch šesti podnětů podnikatelské veřejnosti jsme už buď splnili, nebo plníme, a ta debata, jak překlopit část... zisky na dotaci, na tu máme naštěstí ještě několik týdnů, možná několik měsíců. Myslím, že do konce roku když to domluvíme, bude dobře – není to úplně jednoduché, jak ta pravidla nastavit.

Odsud se dostanu k těm škodám, které utrpěli občané. Tak za prvé funguje standardní sociální dávka, mimořádná okamžitá pomoc. Mám data k pátku, k pátku bylo vyplaceno asi 197 milionů korun, z toho zhruba dvě třetiny klientům na území Moravskoslezského kraje a jedna třetina na zbytku území. Úřady práce jsou aktivní, vyjíždějí do oblastí a tohle funguje.

Současně jsme rozhodli minulý týden, že každé postižené domácnosti dáme 40 000 korun jako ocenění námahy, kterou musí investovat do toho, že dávají majetek do pořádku. Ale současně jsme si vědomi toho, že když jsou na překážce, nedostávají 100 procent mzdy. Přemýšleli (jsme), zda jsme schopni podmínky nastavit z centrální úrovně.

Já poctivě říkám: Nejsme. Proto jsme vymysleli princip, který je postaven na vzájemné důvěře mezi samosprávou a státem.

Představa je taková, že samospráva sama určí počet zasažených domácností krát 40 000. Obdrží tuto částku s největší pravděpodobností cestou Státního fondu životního prostředí, protože tam je to nejrychlejší, tam ty cesty jsou nastavené a místní zastupitelstvo bude mít v zásadě dvě možnosti. Buď dá 40 000 každému, nebo zohlední místní podmínky. Myslím, že je to správné, že v každé obci, v každém postiženém městě situace může být různá. Já jsem to konzultoval s dlouholetými starosty napříč politickým spektrem a oni tvrdí, že je to správné a že si s tím zastupitelstva poradí. Říkám tady, že je to postaveno na vzájemné důvěře, že vám některá obec nahlásí, že má 2 000 zasažených domácností – nebudeme to kontrolovat, nemáme na to ani kapacity, nebylo by to důstojné, abychom to prověřovali a pak po třech měsících prověrek oznámili, že místo 2 000 postižených domácností je 1 992. Tady si myslím, že důvěra se vyplatí a že městská, obecní či krajská zastupitelstva jsou schopna na svém území podle místních podmínek rozhodnout, jak takto alokované peníze rozdělit.

Omlouvám se, zapomněl jsem říct u toho takzvaného kurzarbeitu: My odhadujeme – je to asi hrubý odhad, horní odhad – že by se to mohlo týkat až 80 000 pracovních pozic, a odhadovaná alokace je zhruba 1 miliarda korun. U té pomoci občanů odhadujeme náklady mezi 1,5 a 4 miliardami, záleží, kolik jednotlivé obce nahlásí počet postižených domácností. To bezesporu bude opět, pokud projde novela, jedna z významných částek z vládní rozpočtové rezervy, která bude alokována na přímou pomoc občanům.

Ale s tím souvisí, co jsem říkal, musíme debatovat zvýšené náklady za energie, musíme přemýšlet o zajištění náhradního ubytování – a to je opět věc, u které bude asistovat a výrazným způsobem hradit státní rozpočet.

Teď se dostáváme, nechám si samosprávy nakonec, i k majetku spolků a institucí. Od prvního okamžiku v pracovním týmu, kde spolu řešíme právě podpůrné programy, je zástupce NSA, takže speciální pozornost je upřena (na) všechna sportoviště, protože tam kromě fyzických osob, samospráv velmi často bývají majitelé – buď sportovní svazy, nebo spolky – či jednotlivé kluby. Tady opět chceme postupovat bez ohledu na to, kdo je majitel. A tady bude stejný problém jako u těch nemovitostí občanů – pojištěný, nepojištěný, podpojištěný a nepojistitelný, takže stejný princip jak u občanů bude i tady.

Tak chci, že v některém z vystoupení k návrhu programu explicitně zaznělo zda myslíme i na sportovní zařízení, tak samozřejmě že ano. Určitě vzniknou další potřeby. Ten rozhodující okamžik, abychom viděli, které podpůrné programy kromě těch, které jsem vyjmenoval – a běží Živel 2 a standardní programy – běží. Průběžně se nám zvyšují alokace tak, aby nedošlo k vyčerpání. Určitě až roztrídíme ty škody, které nám hlásí kraje, možná budou i nějaké nové programy a budou potřeba nějaké nové inovativní přístupy.

Jsem přesvědčen, částka 40 miliard v těch dvou rozpočtech je v této chvíli dostatečná. Naším společným zájmem je, aby škody byly co nejnižší, a tím pádem by potenciálně mohla být nižší účast státního rozpočtu. Ale v této chvíli pomoc při obnově území – to je stejně důležité jako odstraňování škod – má přednost před rozpočtovou odpovědností. Říkám to s plným vědomím, co tato věta znamená, jako ministr financí.

Takže to jsou v této chvíli věci, které se staly. Zítra by měl být schválen na programu vlády ten kurzarbeit – pokud to budeme takhle pracovníě nazývat – a samozřejmě logicky čekáme to vyčíslení škod z krajů. Kolegové si s tím bezesporu poradí. My... Není to tak, že jsme naslepo a čekáme na ten den D. Ty škody se průběžně upřesňují a škody na všech majetcích prostě budou.

A teď se dostávám k té škodě na krajském a obecním majetku. Tady ta situace je v zásadě přehledná. My bychom chtěli, aby všechny podpůrné programy pro samosprávy měly jednotná pravidla, aby to nebylo tak, že v každém programu se musí doložit jiné

podkladové materiály, a rádi bychom domluvili i jednotnou spoluúčast. To si myslím, že je v této chvíli podstatné. Proto jsme s Asociací krajů v kontaktu vlastně od prvního okamžiku a spolupráce zatím funguje bezproblémově, přestože jsme v období, kdy se formují nové krajské vlády, ale máme fungující krajské rady podle zákona, takže toho partnera máme neustále i na druhé straně.

Je mi zcela jasné, že to bude situace... město od města jiné, v některém městě se sbíhá pět silnic I. třídy a mnohem méně silnic II., III. třídy a naopak. Tady budou potřeba opravdu velké zdroje tak, abychom zajistili tu základní infrastrukturu. Myslím, že legitimní otázka u debaty o obnově území je, jestli všechno máme postavit tam, kde to bylo, anebo některé buď provozy, nebo nemovitosti postavit jinde. Takže jedna z věcí, které od prvního okamžiku řešíme, je, že jak Státní pozemkový úřad, tak Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových vytipovávají vhodné pozemky pro výstavbu, abychom je nabídli. Nebude to žádná povinnost, ale bude to samozřejmě možnost.

A teď k tomu, co do budoucnosti. Já znám osobně příběh Nových Heřminov, ne od roku 1953, ale od roku 1997. V této chvíli bych mohl ukazovat a říkat, kdo všechno to brzdil. Je to známé, nemá cenu se k tomu vracet. Udělejme všechno pro to, abychom ty procesy zrychlili. Když půjde všechno mimořádně dobře, můžeme začít stavět v roce 2026. Samotná stavba je naplánovaná na šest let, takže to máme ještě osm let, kdy ta povodeň může přijít znovu. Ta přehrada samozřejmě pomůže – bude to vlastně první vodní dílo na toku řeky Opavy – ale ta nestačí. Myslím, to už někteří z předřečníků říkali v debatě o návrhu programu, že se to musí kombinovat i s ostatními opatřeními v krajině.

Ale pravda je taková, že to zdržení jedněch či druhých opatření nikdy za žádné vlády nebylo způsobeno nedostatkem financí. Vždy bylo zpožděno zdoluhavou přípravou, a to reflektuji na legislativu. Myslím, že nás čeká debata o případných úpravách legislativy. Je naprosto legitimní, že na úrovni obcí probíhají místní referenda. To je naprosto legitimní, to nikdo nezpochybňuje. Otázka je, když je to otázka ochrany života, majetku občanů, zda jedna malá obec může svým legitimním rozhodnutím blokovat ochranu například 100 000 občanů, jako vidíme na řece Opavě. Já si myslím, že ne, ale ta debata musí být prostá emocí a musí být vyvážená. Myslím si, že jsme schopni najít takové legislativní kroky, aby ta většina byla oprávněně ochráněna před možností ztrát životů, škod na zdraví či majetku firem. Přestože ty stavby nebudou levné, proti těm škodám to bude částka výrazně nižší. Proti škodám jedné povodně roku 2024 si dovoluji odhadnout, že potenciální investiční náklady, ale i vyvolané investice jako obchvaty měst a podobně – ona s sebou taková vodní stavba nese i potřebu změny infrastruktury, je potřeba jinak vyřešit třeba způsob dopravy a podobně – tohle bude bezesporu nižší částka než ty utrpěné škody.

Je ještě asi brzo, abychom si přesně říkali, co fungovalo, co nefungovalo, co je třeba zlepšit, ale ta debata je prostě potřebná. To není hledání kritiky za každou cenu. Ale pokud se ukázalo, že v tom výborně fungujícím systému integrovaného záchranného systému jsou přesto ještě místa, která by potřebovala zlepšit, tak určitě ano.

Často se ukázalo, že pro život v městě během povodní bylo klíčové vybudování obchvatu, protože bez obchvatů by třeba v konkrétním městě zůstalo na mnoho dní to město rozpuštěno na dvě části bez možnosti dostat se z jedné části do druhé části. Obchvaty měst často splnily komunikační úlohu. Takže tohle je všechno potřeba.

Myslím si, že když jsem poslouchal jak vystoupení kolegyně a kolegů k návrhu programu, a vezmeme si zkušenosti našich kolegů ze samospráv, tak si myslím, že je oprávněný požadavek na změnu státního rozpočtu. Na druhé straně je zcela oprávněná žádost, ať už Poslanecké sněmovny, nebo rozpočtového výboru, že chce mít detailní informace, jak s penězi bude naloženo. Já to samozřejmě podporuju, je to správné. Říkal bych to z opoziční lavice a říkám to i z vládní lavice, že je to naprosto v pořádku. V tom žádný spor není. Já jsem viděl upravený text usnesení, které mi ukázal můj předseda klubu. Jak jsem říkal, budu

doporučovat svému klubu, abychom ho aktivně podpořili. Samozřejmě to čerpání – já jsem ho poprosil o změnu z dvou do pěti dnů a myslím, že to tam je, že to je rozumné, abychom se pak nechytali, když to bude 50 hodin, ne 48, za slovo.

Za prvé bych chtěl ocenit vystupování opozice jak na rozpočtovém výboru, tak to, že takřka jednomyslně podpořili naši žádost o projednání tohoto materiálu ve stavu legislativní nouze. Opravdu děkuji. My jsme debatovali už několik dnů před svoláním schůze a myslím si, že to tu debatu ulehčuje.

Druhá věc je debata, která nás čeká v této chvíli, o samotném navrženém materiálu. Samozřejmě pokud opozice to podpoří, budu jenom rád, pokud to bude silnější mandát než pouze mandát v uvozovkách pouze poslanců vládní koalice.

Úplně naposled jsem říkal: Ten materiál je poměrně jednoduchý, protože jinak podle mého názoru nemůže být. V této chvíli navrhuje nechat stejné příjmy pro rok 2024, zvýšit výdaje o 30 miliard, tím pádem zvýšit deficit o 30 miliard a těch 30 miliard alokovat v této chvíli do vládní rozpočtové rezervy. S tím, jak budou upřesňovány podpůrné programy, tak bude informovat Sněmovna, a to prostřednictvím rozpočtového výboru.

Bezesporu mezi výdaje, které z toho budeme hradit, jsou výdaje přesčasových hodin zaměstnanců integrovaného záchranného systému. Nicméně v nějaké klidnější době bychom se měli zeptat, jak se to vlastně do té legislativy dostalo. To není z tohoto volebního období. Ani nevím, jestli je to z minulého nebo z předminulého nebo z předpředminulého, to skutečně nevím. Ale legislativa říká, že ve stavu nebezpečí nebo v nouzovém stavu 150 hodin je bez nároku na přesčas. Nevím, jak to vzniklo. Potýkali jsme se s tím i během lockdownu, teď se s tím potýkáme znovu. Takže by bylo dobré, kdybychom se ještě v tomto volebním období... Nemusíme se k tomu vracet příští týden nebo příští měsíc, ale bylo by dobré, abychom si, pokud tady bude pamětník, na základě čeho to vzniklo – já bych řekl, že to vzniklo nějakou širokou shodou – a zda není čas tento zákon změnit. Nicméně je domluvené s Ministerstvem vnitra, s Hasičským záchranným sborem, vedením policie, že přesčasové hodiny za září budou proplaceny v říjnové výplatě za září, to znamená teď v říjnu, stejně tak za říjen v listopadové výplatě. Pak se uvidí podle toho, jaká bude potřeba, a určitě to budou peníze, které budou označeny jako využití z vládní rozpočtové rezervy. To se týká samozřejmě i Armády České republiky.

Děkuji za trpělivost. Chtěl jsem mít trošku delší úvodní slovo, aby to nebylo technické k tomu rozpočtu, ale spíš popsat situaci, ve které jsme. Někaké částky se už dostaly k domácnostem, ať už například prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci, nebo i tou vyplacenou odměnou.

Poslední poznámka k těm bankám: My samozřejmě od prvního dne jednáme s Českou bankovní asociací. Ti nám říkali, že budou vstřícní ke klientům. Děkuji za ten konkrétní případ, upozorníme management banky na tento případ. Já jsem to říkal všem zástupcům podnikatelů, pokud takový případ vznikne – a nemůžeme ho vyloučit – ať cestou Hospodářské komory se obrátí buď na Ministerstvo financí, nebo na Českou bankovní asociaci, nebo na předsedu České bankovní asociace, (proto)že opravdu nedá se stoprocentně vyloučit, že takový případ nemusí být ojedinělý, který tady kolegové popsali.

Na druhé straně, abychom byli korektní, velmi často je součástí úvěrové smlouvy, ať už hypoteční, nebo jiné, vinkulace pojistného plnění ve prospěch toho, kdo úvěr poskytuje, ale to by mělo platit především v normální době. V okamžiku mimořádné situace si myslím, že je dobré, aby ty banky přistupovaly s rozmyslem k tomu, protože je i v zájmu bank, je to i v zájmu české ekonomiky, aby všechny firmy následky ničivé povodně přežily, aby fungovaly dál. Takže děkuji za ten konkrétní případ. Budeme informovat konkrétní banku, protože ona tady zazněla, a budeme chtít ujištění, opětovné ujištění – to nebylo poprvé – že banky budou vstřícné, protože to vláda skutečně nařídít nemůže. Ale sami nám říkali, jak jsou vstřícní ke klientům, že jim nabízejí odklad splátek, splátkové kalendáře a podobně. Ale jak jsem říkal,

může se stát, že to někde zafunguje a potřebujeme tu zpětnou vazbu, abychom mohli apelovat buď na konkrétní banku, z mé pozice spíš lépe přímo na Českou bankovní asociaci, aby se to neopakovalo.

Chci vás poprosit o podporu tohoto návrhu novely státního rozpočtu, až budeme hlasovat ve třetím čtení. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji, pane ministře.

Rozpočtový výbor, jemuž byl vládní návrh zákona přikázán rozhodnutím předsedkyně, jej projednal a přijal usnesení, které vám bylo doručeno jako sněmovní tisk 802/1. Nyní prosím, aby se slova ujal zpravodaj rozpočtového výboru, poslanec Josef Bernard, informoval nás o projednání tohoto návrhu ve výboru a případné pozměňovací návrhy odůvodnil. Prosím, máte slovo.

Poslanec Josef Bernard: Děkuji za slovo, paní předsedající. Dobrý den, dámy a pánové. Budu ve svém vystoupení maximálně stručný.

Seznámím vás s rozhodnutím rozpočtového výboru. My jsme předmětný návrh zákona projednali dnes dopoledne na našem zasedání a shodli jsme se na tomto: „Po úvodním slově ministra financí pana Stanjury, zpravodajské zprávě poslance Bernarda a po rozpravě rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny

I. navrhuje Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby se o návrhu zákona konala obecná rozprava;

II. navrhuje Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby se vedla podrobná rozprava k celému návrhu zákona;

III. navrhuje, aby Poslanecká sněmovna Parlamentu své jednání ukončila nejpozději do 24 hodin dne 1. října 2024;

IV. doporučuje Poslanecké sněmovně Parlamentu, aby s vládním návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024, sněmovní tisk 802, vyslovila souhlas ve znění pozměňovacích návrhů schválených Poslaneckou sněmovnou Parlamentu;

V. zmocňuje zpravodaje výboru, aby s tímto usnesením seznámil schůzi Poslanecké sněmovny Parlamentu“, což tímto činím. Děkuji za pozornost.

Místopředsedkyně PSP Věra Kovářová: Děkuji. Nyní rozhodneme, zda povedeme obecnou rozpravu. Přivolám kolegy z předsálí. Ještě jednou zagonguji.

Mezitím přečtu omluvy. Omlouvá se Foldyna Jaroslav od 16 hodin ze zdravotních důvodů.

Pro poslance, kteří přicházejí, zopakuji, že nyní budeme rozhodovat o tom, zda povedeme obecnou rozpravu.

Zahajuji hlasování. Táži se, kdo je pro? Kdo je proti?

Hlasování číslo 8, přihlášeno 159 poslanců a poslankyň, pro 117, proti žádný. Návrh byl přijat.

Otevírám obecnou rozpravu a s přednostním právem mám nejprve přihlášeného pana místopředsedu Karla Havlíčka a poté pana předsedu Radima Fialu. Prosím, máte slovo.

Místopředseda PSP Karel Havlíček: Vážená paní místopředsedkyně, vážený pane ministře, vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, jsme v naprosto mimořádné situaci a já naprosto rozumím, že je třeba pomoci postiženým regionům, firmám, živnostníkům, rodinám a podobně, konečně jako jsme to museli dělat my, ať už v důsledku pandemie, nebo třeba v důsledku tornáda. V rozpočtové rezervě v tuto chvíli nejsou zdroje, takže rozumím i tomu, že tak má nastat ve stavu legislativní nouze.

Dopředu anoncuji, že i když řeknu některá kritická slova, přesto se budu snažit vidět i některé věci objektivně a něco – to, co probíhá – tak i pochválit. Dopředu anoncuji to, že ruku pro to zvednu, a zvednu proto, že jsme skutečně v situaci, která si to zaslouží.

Nerozumím už třeba ale tomu, proč se zde sehrálo to – z mého pohledu naprosto zbytečné – divadlo s takzvanými povodňovými zdroji z Bruselu, tím spíše, že se jednalo o předvolební období. Musím zopakovat větu pana premiéra, kterou pronesl den před volbami: „Ve Wroclawi jsme dohodli, že Evropská unie uvolní na pomoc Česku 2 miliardy eur, jinými slovy 50 miliard korun“ – a sdělil to krátce po jednání s předsedkyní Evropské komise Ursulou von der Leyenovou. Den po volbách jsme se dozvěděli to, co jsme všichni tušili: že nám Brusel žádných 50 miliard povodňových peněz nepošle. A chyba není v Bruselu v tomto případě. Oni skutečně neslibili žádné peníze, popravdě řečeno, ani nemohli, ty zdroje tam na to nejsou. Evropská komise pouze sdělila, že povodněmi postižené země – mimo jiné tedy Česká republika – mohou přelokovat již přidělené, naše peníze – jinými slovy, to jsou ty peníze, co čerpáme ze strukturálních fondů – na povodňové škody.

Jinými slovy, není to nic jiného než to, co my jsme dělali v době tornáda. Tam jsme si okamžitě nechali schválit Evropskou komisí a takzvanou notifikací, jinými slovy to, že naše peníze, které máme přiděleny, okamžitě můžeme využívat na odškodňování ať už živnostníků, nebo rodin. Nijak jsme to nehlásili do světa, už vůbec ne, že dostaneme nějaké nové peníze. Bylo zcela jasné, že si musíme pomoci sami. Ale popravdě, byli jsme rádi, že nám Evropská komise tehdy nedělala žádné problémy v přelokování, což nastalo úplně stejně nyní.

Ten rozdíl je v tom, že vláda si z toho udělala kampaň, aniž by sdělila fakta a pravdu. Není pravdou, že od počátku bylo jasné, a jak tvrdí dnes pan premiér, že to nejsou nové, ale tedy v uvozovkách ty naše peníze. Fakt to tak není. Ministr Ženíšek to řekl jasně. Na svých sítích uvedl: „Evropská unie nám pošle 50 miliard na pomoc s ničivými povodněmi.“ Jestliže i vládní představitelé žili v tom, že dostaneme takzvané nové peníze, tak je zjevné, že národ a lidé si nemohli myslet nic jiného. My jsme nad tím kroutili hlavou. Říkali jsme si, kde by se tam ty peníze vzaly, ale pochopitelně slovo premiéra jsme brali, že platí. Vzpomínám si, jak letěl ten žlutý pásek na ČT24. Nevyčítám to České televizi, ta to také nemohla vědět, že nám přijde 50 miliard. V tu chvíli jsme všichni mohli být v uvozovkách v klidu v tom, že státní rozpočet to zas až tolik stát nebude, možná dokonce vůbec nic.

Čili jsou dvě varianty. Buď se to udělalo schválně – marketingově, pak to považuji za katastrofu, anebo se to fakt nevědělo, byla to chyba, ale pak tedy je to známka nekompetence. Ale to je věc, která mně u toho skutečně vadí.

Znovu říkám, kdyby to nebylo den před volbami, tak by to možná člověk ještě vzal s pokrčením ramen, ale toto není možné vnímat jinak, než že to byla součást marketingové kampaně. Bohužel ale ty informace nebyly správné. Kdyby byly správné, pak to i chápu, že je to marketingová kampaň. Prostě získali jsme nových 50 miliard, proč se tím nepochlubit? Jenže ono to tak není!

Za další je třeba připomenout jednu věc – a ano, s tím se musíme smířit, a znovu opakuji, já zvednu ruku pro, pane ministře – že se nám součtový schodek zvýší za čtyři roky vašeho vládnutí na – počítám-li dobře – 1 170 miliard korun. Možná to bude plus minus jinak, ale vycházím z toho, kde jsme dnes, kolik se plánuje tento rok, kolik se plánuje rok příští. Když to přepočteme na čtyři roky a vztáhneme to ku jednomu roku, tak to vychází –

zaokrouhluji to – na přibližně 300 miliard korun za rok. Jenom připomínám, že za našich vlád, za těch osm let – čtyři roky jsme byli vedoucím hnutím a stranou, čtyři roky jsme nebyli – to bylo v průměru 100 miliard korun za rok.

A já to připomínám proto, že koaliční kritika našeho vládnutí – jinými slovy, kritika současné vlády vůči naší tehdejší vládě – byla postavena právě na rozpočtových skocích, řka, že tedy s novou vládou – rozumějme s vládou Petra Fialy – bude vše úplně, ale úplně jiné. A měli jste pravdu, je to jiné. Je to horší. Je to výrazně horší, trojnásobně horší.

Ano, máte pravdu v jedné věci, když řeknete: Měli jsme nečekanou energetickou krizi. Plně s tím souhlasím. Měli jsme povodně. Máte pravdu. Ale my jsme měli covid. My jsme měli tornádo, byť je pravda, že to tornádo bylo v menším měřítku. To znamená, jak vy, tak my jsme se museli potýkat s nečekanými skutečnostmi. Covid byl výrazně horší, než jak byla energická krize, ale uznávám, povodně samozřejmě do toho padají velmi negativně. Ale ten rozdíl je jediný, vážení členové vlády! My jsme v té době docela zásadním způsobem podpořili firmy, podpořili jsme domácnosti. Všichni si vzpomínáte na ty desítky programů, které byly. A já netvrdím, že všechny byly geniální. Dneska bychom celou řadu z těch programů možná dělali trochu jinak, ale byli jsme pod obrovským tlakem a museli jsme dodat podporu pro 700 000 firem a živnostníků, které beru samozřejmě.

Za další, zvyšovali jsme investice, a to zejména v dopravě – a podotýkám bez triků, bez mimorozpočtových půjček. Regulérně jsme to přiznali v rozpočtu. Také nás to netěšilo, že to přiznáváme v rozpočtu, ale věděli jsme, že tu dopravu musíme podpořit, a zvýšili jsme tam výdaje o 50 procent během dvou let. Drtivá většina staveb, které se dnes kolaudují, byla zahájena za nás, a když nebyly zahájeny kopnutím do země, tak byly zahájeny samozřejmě projektově, a já jsem rád, že vláda v nich pokračuje, v těch projektech, že je nezabrzdila. To není výčitka, to je jenom konstatování toho, že jsme v té době zvýšili zásadním způsobem výdaje na investice bez půjček mimorozpočtového charakteru.

Ale hlavně, to nejhlavnější: Měli jsme – respektive v našem případě jsme neměli – rostoucí příjmy, myslím tím v těch krizových letech 2020 až 2021. Když se podíváte na příjem v roce 2019 a poté v roce 2020 a v roce 2021, nastalo něco naprosto neuvěřitelného. Vlivem poklesu HDP jsme měli nižší příjmy v roce 2021, a protože logicky schodek je výsledkem příjem minus výdaj, tak nezpochybňuji, že jsme měli vyšší výdaje, protože jsme podpořili, jak už jsem říkal, jak živnostníky, firmy, tak domácnosti, tak pochopitelně ten příjem v tom sehrával naprosto, naprosto zásadní roli. Takže neměli jsme zdaleka takové příjmy jako vy, a už vůbec ne rostoucí v těch dvou kritických letech.

No a co je zcela zásadní – nezvyšovali jsme žádné daně. Naopak, snižovali jsme daně, i díky tomu, že jsme společnými silami s ODS a s SPD rozhodli o zrušení superhrubé mzdy. Takže toliko k tomu, co jsme činili my, co jste činili i vy.

A já to říkám proto, že vy jste kritizovali naše schodky v době, kdy se zadlužovala naprosto celá Evropa. Všichni to velmi dobře víme. My jsme rostli plus minus přibližně podobně v těch dvou letech, součtově. A já bych to i vzal, vážení členové vlády nebo tehdejší opozice, dnešní koalice, kdybyste v té době nebyli ti, kteří křičeli: Dávejte ještě víc! Vždyť si to musíte vybavit. Mohl bych teď tady říkat všechny ministry, kteří tu byli, pan ministr Stanjura, pan ministr Jurečka, paní předsedkyně Pekarová Adamová a tak dále, pan ministr Rakušan: Dávejte víc, dávejte plošně, dávejte všem! Nedávali jsme zdaleka tolik, k čemu jste nás vy nabádali. Já jsem dopočítal, že kdyby to bylo podle toho, co jste chtěli vy, to znamená... Nechci vám teď připomínat 100 procent z výše nákladů, dokonce někteří tvrdili: Dávejte z výše příjmů, nikoliv tedy výdajů čili nákladů, dávejte to z výnosů – což bylo naprosto brutální. To jsem tehdy odmítnul, protože abych dal někomu, já nevím, příspěvek na řízek, který stojí 500 korun, tak to jsem tedy fakt odmítnul. My mu dáme příspěvek na náklad, kolik ho ten řízek stojí, jinými slovy, podporujeme férově, a ne ty, kteří mají v uvozovkách ty nejvyšší výnosy. Ale to už je technikálie, ale dost podstatná. Já tím jenom

chci říct, že kdybychom jeli podle tohoto scénáře a dal bych všechny ty myšlenky, které jste nám sem dávali jednu za druhou, tak jsem to dopočítal a zaokrouhlil jsem to na přibližně 200 miliard korun navíc schodek. To je realita, na to jsme neměli, to jsme odmítli. Takže mně nevadí to, že jste křičeli, mně vadí to, že poté jste říkali: Dávali jste moc, což je pro mě naprosto nepřijatelné. Naprosto. To si úplně odporujete v tomto.

Ještě dovolu, než přejdu k těm opatřením, abych připomněl dobu tornáda, která samozřejmě překvapila všechny, a bylo to, jak jistě víte, naprosto nepředvídatelné, protože přece jenom ty povodně alespoň částečně lze předpokládat, že někdy mohou nastat, protože už jsme je tady měli několikrát. Tornádo byla skutečně rána a jsem přesvědčen, že jsme tehdy zareagovali velmi rychle, velmi dobře a konečně ta odezva byla velmi pozitivní. Ve čtvrtek bylo tornádo, o víkendu byly připravené programy a pět dní poté se vyplácely první zálohy, byly tam mobilní týmy, takové buňky, jak si na to vzpomínám, a tak dále.

A tehdy mimo ty běžné programy, jako je právě mimořádná okamžitá pomoc, která se rozjela, jsme spustili Živel. Tehdy to bylo půl milionu záloha na domácnost, okamžitě podpora 2 miliony, půjčka na 30 let, podnikatelé dostali dotaci okamžitou 1 milion korun na zničenou živnost, odklízecí práce tenkrát 50 000 korun na ruku se dávalo do pěti dnů – nebo ne do pěti, pátý den a dále, abych byl přesný – a 45 milionů nebo do 45 milionů jsme dávali úvěry s nulovým úrokem. Tehdy jsme udělali právě to, co jsem vyrozuměl, že částečně ta vláda může udělat, že jsme okamžitě na to začali dávat peníze ze zdrojů, které byly jakožto evropské dotace, okamžitě jsme získali notifikaci na to. Začali jsme vyřizovat zaměstnavatele, dostávali okamžitě náhrady mezd, a to až na 100 procent, a to na dobu 35 dnů a různé další speciální dotace pro zemědělce, daňové úlevy a tak dále.

A už mířím k meritu věci. Opakuji, že my s tím souhlasit budeme, a k tomu pochopitelně budeme chtít vidět, že to nepůjde pouze na obnovu veřejné infrastruktury – čemuž rozumím, to jsou samozřejmě silnice, dálnice, železnice, školy a tak dále, úřady – ale že se to dotkne i domácností, živnostníků, firem a samozřejmě obcí. Protože když se podíváte na Polsko, na Rakousko a na nás, tak co se týká vyplácení, tam už zpoždění v tuto chvíli je. Nicméně uznávám, že něco už se skutečně vyplácí.

My jsme okamžitě po povodních první den přišli s naším desaterem – je to inspirativní, vy se můžete rozhodnout, jak chcete – vytvořili jsme sadu deseti opatření, která jsme právě dali dohromady z toho, co jsme dávali v rámci tornáda, z toho, co dělají v Polsku, z toho, co dělají v Rakousku. A k tomu, že zde existuje dneska mimořádná okamžitá pomoc a program Živel – mimo jiné tam je třeba si taky dojasnit, kdo za něj dneska bude zodpovídat, jsme bez ministra, tak věřím, že se to tam zvládne s tímhle programem – tak jsme dali dohromady toto desatero.

Když to teď budu brát postupně, musím objektivně uznat, že něco z toho už se fakt realizuje. Před chvílí jsme to slyšeli od pana ministra. Pozastavení splácení úvěrů na bydlení. Podle mě je to dobrá věc. Může se to dělat na bázi vládní garance, případně i nějaké kompenzace ušlých úroků pro banky. Vyrozuměl jsem, že část toho skutečně už dnes jede a že odklady splátek se řeší. Tady je jenom otázka technické, protože vždycky je ten ďábel skrytý v detailu. My jsme v době pandemie to udělali tak, že to bylo skutečně plošné. Banky to udělaly všechny, nebylo to, že některá ano, některá ne, protože samozřejmě banky se chovají komerčně, a já tomu i rozumím. Byl to v podstatě vládní program, který to zastavil a který platil automaticky, nikoliv na bázi dobré vůle banky.

Za druhé to bylo okamžité osvobození od poplatků za zničené doklady, stavební řízení a tak dál. Jsou to drobné věci, které možná nezpůsobí žádné zchudnutí, ale v dané situaci je to navýsost solidární. Vyrozuměl jsem, že třeba u kontrolního hlášení už to funguje – to znamená rozšířit to dál a jenom si dát tu práci, aby se vytipovaly všechny doklady, protože pochopitelně úředník, který to tam má před sebou, musí jednat podle instrukcí, které má, a nemůže tak učinit sám, pokud k tomu nemá nějaké nařízení.

Za další to bylo okamžité odpuštění penále, pokut za pozdní odevzdání jakýchkoliv výkazů vůči státním institucím – samozřejmě těch, kterých se to dotýká, to znamená těch, kteří byli postiženi. To jsem zatím nevyčetl nikde, ale je to námět, podle mého názoru smysl to dává. (Poznámka z pléna.) Už funguje taky, tak pokud to funguje, tak je to dobře.

Poté jít polským modelem, kde si dovolili to, že vytvořili úlevy od sociálního a zdravotního pojištění pro dotyčné, zejména tedy osoby samostatně výdělečně činné nebo živnostníky, kterých se to dotklo, a to do konce roku 2024. Teď jsem přesně odcitoval polský model sociálního a zdravotního pojištění, odpuštění pro fyzické osoby, které podnikají.

Poté samozřejmě kurzarbeit. Kurzarbeit z našeho pohledu je nesmírně důležité spustit, konečně proto jsme ho připravovali. Za pár minut mám v kanceláři jednání s panem prezidentem Rafajem, už tam na mě čeká, určitě to probereme rovněž. Za naší vlády jsme kurzarbeit připravili a vždycky jsme říkali: Není to jenom pro pandemii, je to pro mimořádné situace, například povodně. Dneska to vidím. Tak je tady máme, tak je z mého pohledu nezbytně důležité, aby se kurzarbeit ukonal. Já teď nechci hodnotit, co na něm je dobře nebo co je na něm špatné, za chvíli o tom budu hovořit s panem prezidentem. Předběžně mi tvrdil, že to je zatím nějaká otázka kompromisu, že se to na měsíc vyzkouší a poté že se uvidí, jak s tím dál. Pozitivně hodnotím, že se spouští kurzarbeit, ale zatím ho nechci hodnotit definitivně, protože je třeba vidět, jak se to chytne, jaké tam jsou podmínky.

Za další – okamžitě umožnit vyřídit veškeré stavební záležitosti, povolení a tak dále a kroky spojené se stavebním řízením bez povinnosti digitalizace. To by snad rovněž mělo jít, protože ještě za nás jsme připravili – aniž bychom tušili, co nastane – jakési mimořádné opatření pro právě tyhle situace, že se potom nemusí jít tím běžným, takzvaným pomalým způsobem. To věřím, že by se dalo spustit. Zaregistroval jsem, že snad i pan ministr Bartoš – nebo bývalý ministr Bartoš – naznačoval, že by to šlo.

Za další, což jsem nezaregistroval, všechny dary, které půjdou na podporu a tak dále – a je toho hodně, opravdu, já teď to tady neříkám, protože bych tady chtěl někde ukazovat sám sebe, ale každý z nás, kdo má ruce a nohy, určitě se snaží pomáhat různým obcím a tak dále a sháníme jim přímotopy, sháníme jim peníze, sháníme jim uhlí, sháníme jim štěpku, já nevím co všechno. Je to obrovská vlna solidarity, která jde napříč Českem. Firmy poskytují tyhle dary, obce poskytují tyhle dary, tak osvobodit to o veškeré poplatky, daně a tak dále. Myslím si, že to je fér a že na tom nezchudneme.

Za další, což mám ten pocit taky, že začíná vznikat, je režim speciálních úvěrů ideálně bezúročný se zapojením Národní rozvojové banky – konečně proto ji máme – a případně to můžeme i zkombinovat s nějakou dotací na poškozenou nemovitost. Samozřejmě chápu, že stát nemůže suplovat pojišťovnu v tomhle. Pokud někdo nebyl pojištěn, tak tady stát není od toho, aby si teď sednul a všechno vyřídil za pojišťovnu, to možné není. Je to o citlivém přístupu. Jenom bych byl rád, aby se zohlednilo to, že to opravdu byla v mnoha případech stoletá voda. Zjednodušeně řečeno, když dokážeme připravit Oprav dům po babičce a dáváme na to peníze – já tedy mám, se přiznám, s tímhle programem docela problém, ale nějak jsem ho přetrpěl – tak proč bychom nemohli připravit v mimořádné situaci Oprav dům po povodni?

Jedna věc, která je, se přiznám, z mé dílny – nikomu ji necpu, ale myslím si, že to není špatné – by bylo vytvořit pro firmy speciální, takzvané povodňové odpisy. Já myslím, že kdo kdy podnikal, tak si uvědomuje, že to je docela dobrý nástroj. Konečně i v době pandemie, když jsme potřebovali rozhýbat investice – tam to bylo z jiného důvodu – tak jsme tehdy, jestli si vzpomínáte, i s pomocí opozice snížili odpisovou dobu, tuším ze čtyř na dva roky. A zafungovalo to, ty firmy se motivovaly, byly motivované a začaly investovat. Teď to je samozřejmě něco jiného, je to vynucená investice, a kdyby se podařilo to, že investice spojená s povodní – to znamená, zjednodušeně řeknu, zatopily se jim tam všechny stroje a tak dále, musí je nakoupit nové – a měly by ten odpis ne třeba čtyř- nebo pětiletý nebo šestiletý, měly

by ho třeba na poloviční dobu, určitě by to těm firmám pomohlo. Všichni víme, že pomáháme firmám ziskovým, nikoliv firmám, které jedou třeba v šedém účetnictví, ale firmám, které prezentují svoje zisky. Takže povodňové motivační odpisy.

A prosím, nezapomenout na program Ministerstva životního prostředí. Ten byl velmi dobrý právě po tornádu. Jednalo se o likvidaci odpadů po povodních, opravy čističek, vodních nádrží a tak dále, což nás určitě bude čekat. Pan bývalý ministr Brabec by o tom mohl vyprávět.

To bylo naše desatero. Mně se docela líbí i to, že přicházíte s tím, po čemž samozřejmě lidé volají, a to jsou poplatky za energie – když někdo najede na přímotop nebo má vysoušeče, tak že by dostal určitou kompenzaci za to. Ta varianta původní cena – nová cena se mi zdá docela dobrá, nějaký rozdíl mezi tím, nebo toto rychle vymyslet jednoduše, ale obávám se, že to nebude moc udělat například ČEZ, který je kótován na burze a musí hospodařit jakožto řádný hospodář s maximalizací zisku, ale že to bude muset být na státu. Ten do toho bude muset nějakou formou vstoupit. Tady nemám na to žádný přesný návod, ale ta cesta se mi zdá docela dobrá.

Poslední věc, kterou bych chtěl říct, to je na zvážení všech politických stran. Pravděpodobně nás toto bude čekat i v budoucnosti, to je realita. Povodně a podobné přírodní katastrofy si nikdo nepřeje, ale s ohledem na celou řadu faktorů nelze vyloučit, že nás to nepotká v nějakých několika dalších letech. Zvažme to, jestli vytvořit... A teď je to rakouský vzor – já jsem si to celkem nastudoval, nezdá se mi to jako špatná myšlenka – oni to nazývají fond pro přírodní katastrofy, můžeme to nazvat povodňový fond, to je celkem jedno, jak se to nazve, ale je to speciální fond, který se vytváří v průběhu let dobrých – ano, musí se na něj postupně přispívat z různých zdrojů. Je zajímavé se podívat, jaké všechny zdroje tam Rakušané dávají: jsou to municipalitní, veřejné, státní, různé poplatky se tam do toho vkládají. Ale faktem je to, že mají okamžité peníze, které nepodléhají potom žádným rozpočtovým změnám a de facto z hodiny na hodinu, když to přeženu, se dají vyplácet na činnosti, které jsou dopředu nadefinované, na kterých se samozřejmě musí třeba vláda nebo činovníci shodnout. Podle mého názoru to je dobrý nástroj, který možná i v určité době potom uleví rozpočtu, protože samozřejmě pak je to rána. Rozumím tomu, že desítky miliard korun vydávat z rozpočtu a zvyšovat tím schodek, z toho nemá radost žádný ministr financí.

Za mě je to vše a děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Vážené paní poslankyně, vážení páni poslanci, vážení členové vlády, přeji pěkné odpoledne.

Vyměnili jsme se v řízení schůze ještě před otevřením obecné rozpravy. (Místopředsedkyně Kovářová upozorňuje, že obecná rozprava je otevřená.) Už je obecná rozprava otevřena.

V tom případě s přednostním právem je tady pan poslanec Radim Fiala, před ním vystoupí ještě s faktickou poznámkou pan poslanec Vojtěch Munzar. Prosím.

Poslanec Vojtěch Munzar: Děkuji. Já jenom stručná reakce na pana místopředsedu Havlíčka, který právě odchází. (Poslanec Havlíček se vrací do sálu.)

Děkuju, vašim prostřednictvím.

Ono s některými věcmi do minulosti by se dalo polemizovat, ale proto tu dnes nejsme. Já jsem vystoupil s faktickou.

Vy jste tady mluvil o darech. Já bych chtěl jenom Sněmovnu informovat a prostřednictvím médií možná veřejnost, že už v létě po dohodě s Ministerstvem financí, aniž jsme tušili, že budou povodně, jsme nahráli k lex Ukrajina pozměňovací návrh k tomu, aby

veškeré daně humanitární pomoci nejenom pro Ukrajinu, ale to, co vlastně tady bylo společně vymyšleno za covidu pro všechny humanitární pomoci, kulturní záležitosti, sociální záležitosti, všechny dary, aby pokračovala možnost odpisů do 30 procent základu daně, protože kdyby ten pozměňovací návrh neprošel v tomto roce, tak by se to už nedalo v tomto roce uplatit. Proto jsme to v létě nahráli, čeká to na projednání.

Tak jenom doupřesnění k tomu, co jste říkal. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní tedy s přednostním právem pan předseda Fiala. Prosím.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Vážené kolegyně, kolegové, dobrý den. Dovolte mi se jen krátce vyjádřit k novele zákona o státním rozpočtu, kterou tu dnes budeme projednávat a která obsahuje návrh na zvýšení letošního rozpočtového schodku o 30 miliard korun.

Vláda tento svůj návrh odůvodňuje nutností získat tyto prostředky na náhradu škod způsobených povodněmi, které zasáhly část našeho území v polovině září, koneckonců hlavně také Olomoucký kraj, kde já žiju, takže jsem to viděl v realitě, jak to tam vypadá. Pro úplnost doplňuji, že ze stejného důvodu bude vláda navyšovat i původně plánovaný schodek rozpočtu pro příští rok, a to o 11 miliard korun. (Upřesňující poznámka z pléna.) Deset.

Co je v této souvislosti zajímavé a možná také zarážející? Třeba to, že odborné odhady povodňových škod jsou výrazně nižší než vládní odhady, které činí 100 miliard korun. Pojišťovny odhadují pojištěné škody – pojištěné škody – celkem na maximálně 17 miliard korun, Česká spořitelna pak odhaduje celkové škody, tedy včetně těch nepojištěných, na maximálně 35 miliard korun.

A když jsem u České spořitelny, já jsem to viděl, chtěl bych jim poděkovat za to, že na povodně dali 60 milionů korun, protože to bude určitě potřeba.

Dodávám, že i při povodních v roce 2002 a 2013 činily pojištěné škody zhruba 50 procent škod celkových. Letošní stav podle mého názoru bude obdobný.

Vláda chce tedy náš veřejný dluh prostřednictvím dvojího navýšení deficitu státního rozpočtu zvýšit o dalších 40 miliard korun. Přitom jsme všichni zaznamenali, že 50 miliard korun na pomoc občanům postiženým povodněmi bude možné využít z fondů Evropské unie, z Fondu soudržnosti a Fondu solidarity.

Podotýkám, že nejde o žádné peníze navíc, které by nám Evropská unie darovala, ale o možnost využít těchto 50 miliard z fondových peněz, které nám byly přiděleny v rámci současného, probíhajícího šestiletého programovacího a rozpočtového období Evropské unie. A já vím, co chce pan ministr říct. Pravděpodobně to, že prvně ty peníze budeme muset zaplatit, a pak možná někdy za půl roku nám je Evropská unie možná bude refundovat. Byl by to docela rozumný nápad použít tyto peníze na úhradu povodňových škod a nevyhazovat je na jiné takzvané měkké projekty, které tady známe z minulosti, typu rozhleden, cyklostezek nebo dotací vybraným s vládou spřátelených subjektů, ať už jde o privátní firmy, nebo politické neziskové organizace, přes které vláda uplatňuje svůj vliv, přičemž platí, že takzvané evropské peníze nejsou peníze, které by nám hodná, altruistická Evropská unie darovala, ale jde o peníze vybrané z daní občanů členských států Evropské unie, tedy včetně českých občanů. Ale chci tím říct, že na náhradu povodňových škod by mohly být tyto peníze z fondu EU klidně v plném rozsahu použity, a alespoň by posloužily něčemu potřebnému a užitečnému – možná poprvé v historii – a nemusel by se výrazně navyšovat náš rozpočtový deficit a státní dluh.

A ještě k tomu doplním jeden údaj. Při předchozích povodních, tedy v letech 2002 a 2013, stát podle Národní rozpočtové rady zajišťoval zhruba 25 procent pomoci, o zbytek se postaraly pojišťovny, obce, kraje, které mimochodem mají většinou zatím přebytkové rozpočty. To by tedy znamenalo, že vláda, jestli dobře počítám, jestli chce mít k dispozici na povodňové škody nyní 90 miliard korun, jedná tak, jako by celkové škody měly činit 360 miliard korun, přičemž maximální odhad škody učiněný Českou spořitelnou je cirká desetkrát nižší.

Další poznámka: Nenadálé události typu živelních pohrom, povodní a podobně se mají primárně hradit z vládní rozpočtové rezervy. Ta je pro letošní rok vládou rozpočtovaná na 11,5 miliardy korun. Podotýkám, že náš poslanec Jiří Kobza ji při projednávání státního rozpočtu na letošní rok navrhoval zde ve Sněmovně navýšit, právě po zkušenostech z minulých let s ohledem na možnou potřebu sanovat škody po živelních přírodních událostech. Obdobně tento náš poslanec navrhoval navýšit objem plánovaných výdajů v rozpočtové položce Rezerva na řešení krizových situací, jejich předcházení a odstraňování jejich následků. Obojí bylo vládními poslanci odmítnuto.

Další věc, rozpočtová rezerva má sloužit k pokrytí nepředvídatelných událostí. Tou byla při troše dobré vůle – protože kdo situaci sledoval, ten to očekávat musel – pomoc lidem postiženým krachem podniku Liberty Ostrava. Tato pomoc činila 1,5 miliardy korun a rozpočtová rezerva celkem obsahovala 11,5 miliardy korun. A já se ptám, pane ministře, kde je těch zbylých 10 miliard? Jaké nepředvídatelné události jimi vláda financovala? Anebo se jen spotřebovaly takzvaně na provoz, to znamená projedly?

V každém případě platí následující: hnutí SPD podporuje veškerou finanční pomoc občanům postiženým zářijovými povodněmi, zejména tam, kde se jedná o ztrátu bydlení, problémy s infrastrukturou, ať už jde o vodu, plyn, elektřinu, silnice a podobně. A také, pane ministře, tady musím říct, že jsme deklarovali už ráno na tiskové konferenci, že budeme hlasovat pro vaše změny. Ale to neznamena, že se samozřejmě nebudeme ptát, kde ty peníze jsou, kde se berou, jak se budou utrácet, a také bychom chtěli, abyste nám řekl, kam všude půjdou.

Přednost přístupu k této pomoci mají mít ti nejzranitelnější mezi námi: důchodci, rodiny s dětmi, zdravotně postižení. Stát zde musí konat, nesmí se k občanům v této chvíli obrátit zády. To, o čem vedeme spor, je nezodpovědné rozpočtové hospodaření vlády Petra Fialy, která během svého působení neustále prohlubuje zadlužení naší země a o opravdovou konsolidaci veřejných financí se vlastně ani nepokusila. Pouze zvedá daně, podrývá hospodářský růst a neřeší desítky miliard naprosto zbytečných rozpočtových výdajů, které neslouží českým občanům, ani stamiliardové daňové úniky na dividendách a transferových platbách zahraničních korporací podnikajících a vytvářejících zisk tady v České republice. Už jsme o tom mluvili mnohokrát.

Abychom si to trochu ilustrovali, fialova vláda za čtyři roky svého panování vytvoří nominálně v absolutních číslech o zhruba 360 miliard vyšší dluh než předchozí vláda Andreje Babiše za stejně dlouhé období. Deficit předminulé vlády za celé její čtyřleté funkční období byl 85 miliard korun, což je zhruba třetina jednoho ročního deficitu vytvořeného vládou Petra Fialy. Nic na tom nezmění ani výmluvy současné vlády na inflaci, kterou mimochodem také sama způsobila. I když souhrnný deficit Fialovy vlády očistíme o vliv inflace a budeme jej počítat například ve stálých cenách roku 2014, bude to 790 miliard a deficit předchozí vlády Andreje Babiše očistěný o inflaci budou pak na hodnotě 710 miliard, takže Fialova vláda zadlužila naši zemi nejvíce ze všech polistopadových vlád nejen absolutně, ale i relativně.

Další věc, za dobu působení této vlády vzrostlo celkové zadlužení České republiky vůči hrubému domácímu produktu o 7 procentních bodů, což je nejvíce ze všech členských zemí Evropské unie.

Budu rád, pane ministře, když nám řeknete, jak to skutečně je.

Smutnou pozici Fialovy vlády – jakožto dluhových a deficitních rekordmanů – podtrhují i další skutečnosti. Tato vláda rekordně navýšila státní dluh i přesto, že měla rekordní rozpočtové příjmy, které za příští rok překročí již hranici 2 bilionů. Není divu, protože tato vláda v naprostém rozporu se svými předvolebními sliby zvýšila veškeré přímé i nepřímé daně a povinné pojistné odvody a k tomu zavedla i daně nové, například windfall tax, a na rozdíl od předchozích vlád disponovala i dalšími mimořádně vysokými příjmy, mimo jiné rekordními dividendami společnosti ČEZ. Přesto vyrobila toto rekordní astronomické zadlužení, navzdory tomu, že měla k dispozici bezkonkurenčně nejvyšší daňové příjmy v novodobé historii, a přestože nečelila pandemii covidu a přímým důsledkům zastavené ekonomiky.

Mimochodem, často v souvislosti se státním rozpočtem a jeho deficitem hovoří o takzvaných mandatorních výdajích, tedy o výdajích, které jsou povinné ze zákona a dalších právních norem. Klasicky jde o nejrůznější sociální transfery typu důchodů, nemocenské, podpory v nezaměstnanosti a podobně. Je jich opravdu hodně, skoro všechny. Často slyšíme a čteme, že tyto výdaje eskalovaly do nebetyčných výšin a že je třeba je snížit a omezit například zvyšováním věku odchodu do důchodu, což také aktuálně tato vláda dělá. Podíval jsem se trochu do historie a do statistik a zjistil jsem, že například v roce 2014 byl poměr těchto mandatorních sociálních výdajů vůči hrubému domácímu produktu 21 procent. Zajímalo mě, kolik činil tento poměr například v loňském roce. Ve světle informací o jejich alarmující eskalaci jsem očekával číslo něco kolem 40 procent nebo něco podobného, zkrátka masivní nárůst tohoto ukazatele. Co byste řekli? Ale nikoliv. Poměr mandatorních výdajů vůči celkovému objemu našeho hrubého domácího produktu byl i v roce 2023 stále stejných 21 procent, takže problém je někde jinde a není nutné sahat na důchody nebo na sociální podporu pracujících rodin s dětmi.

Ale co je problémem, a to problémem velkým, je eskalace nemandatorních, tedy zbytných rozpočtových výdajů typu nejrůznějších plateb do zahraničí a dotačního moru, tedy hlavně neinvestičních dotací privátním subjektům, ať už jde o byznysové aktéry, nebo takzvané neziskové organizace s politickou agendou. Problémem ještě větším a podstatnějším, především ze střednědobého a dlouhodobého hlediska, je stagnace a pokles našeho hospodářského výkonu, tedy řečeno slovy jednoho klasika, hospodářský nerůst, anebo v tomto případě spíše propad. Příčin je více a všechny lze odstranit. Budeme je muset odstranit, pokud se nechceme propadnout do pozice ekonomicky rozvojové země s vysokým podílem občanů v příjmové chudobě. Ano, mluvím hlavně o regulacích ekonomického a společenského života a podnikání nařízeními a směrnici Evropské unie.

Vlastně, pane ministře, vy si ani ten rozpočet skoro nemůžete udělat tak, jak byste si ho představoval, protože vás brzdí spousta směrnic, spousta nařízení... (Ministr Stanjura mimo mikrofon: Mandatorní výdaje.) Mandatorní výdaje, ale teď mluvím o Evropské unii.

Já si myslím, že spousta lidí volá po změně systému, ale to prostě nejde, pokud nás budou brzdit směrnice a všechna další nařízení Evropské unie. Ano, já mluvím hlavně o těch regulacích ekonomického a společenského života a podnikání, které právě ovlivňují ta nařízení a směrnice EU. Já si myslím, že je to zhouba pro naši zemi a naše občany, škodlivá společenská a energetická politika EU opřená o likvidaci některých levných energetických zdrojů skrze zločinný systém emisních povolenek, o obchodování elektřiny a plynu přes komoditní burzy a zhoubná opatření Green Dealu, pro která zástupci Fialovy vlády hlasují v orgánech EU jako na běžícím pásu. Zákaz výroby aut se spalovacími motory, emisní povolenky na motorová paliva a vytápění, povinné zateplování budov a další zvěřstva: to jsou skutečné zdroje poklesu české ekonomiky.

Já říkám: zbavme se jich a obnovíme tak náš ekonomický růst a prosperitu a zvýšíme příjmy státního rozpočtu bez jakéhokoli zvyšování daní. Stejně to udělat musíme, a to co nejdříve.

Za dlouhých zimních večerů si doma pročítám výroční zprávy Nejvyššího kontrolního úřadu. Je to neveselé, ale nesmírně inspirativní čtení – i v kapitolách, které se týkají veřejných financí a rozpočtu. Dovolte mi citovat, protože je to fakt zajímavé. Cituji: „Skutečný smysl rozpočtových dotací nahradil formalismus. Ministerstva v drtivé většině případů podporují neúčelné a neefektivní projekty. Dotace na průmyslový výzkum činily v roce 2022 10 miliard korun. Příslušné projekty ale ve většině kontrolovaných případů nevedly k naplnění jejich deklarovaných ekonomických přínosů v praxi. U prověřovaných projektů byly po třech letech od jejich ukončení skutečné tržby na desetinu plánovaných hodnot. Dotační systém má dva zásadní problémy. Za prvé, zaměřuje se pouze na formální podmínky a nevěnuje vůbec pozornost skutečným cílům a přínosům dotací, tedy tomu, jakou veřejnou službu tyto dotace přinesly a vygenerovaly. Dotace jsou často poskytovány na projekty, které nemají absolutně žádný pozitivní dopad a přínos pro společnost.“ Pořád ještě pokračuju v té citaci. „Za druhé, systém dotací je rozsáhlý, nepřehledný, neřiditelný a administrativně náročný.“ Konec citace Nejvyššího kontrolního úřadu. Já k tomu doplním ještě třetí bod, svůj vlastní, že pomocí dotací se dotují ideologie bez vlivu na ekonomiku a na finanční přínos České republiky.

Je to opravdu smutné čtení, ale bohužel pravdivé. Za mě je nutné veškeré dotace redukovat pouze na jediný případ – pokud slouží k financování veřejných služeb pro občany, které momentálně nemůže zajistit stát, a občané na ně mají své dané právo. Jde tedy o případy, kdy stát formou dotace uhradí provozní náklady privátnímu provozovateli mateřské školky nebo zubní pohotovosti. Pak si dokážu představit dotace, které jsou na strategickou infrastrukturu, jako jsou silnice, dálnice, železnice, elektrické vedení, plynové vedení a podobné další věci, které prostě potřebujeme.

Vážené kolegyně, kolegové, je toho ještě mnoho, co mám v souvislosti se státním rozpočtem na srdci, ale nebudu už déle zdržovat a ponechám si to do rozpravy k návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2025. Je velice pravděpodobné, že opět s odkazem na fakta, jejich zdroje, nepůjde o oslavu vládní fiskální a rozpočtové politiky.

Abych to shrnul: hnutí SPD jednoznačně podporuje co nejrychlejší finanční a další potřebnou pomoc českým občanům postiženým nedávnými ničivými povodněmi. Jako takové hnutí SPD tady pro tento návrh rozpočtu zvedne ruku jenom právě kvůli tomu, aby se ty peníze co nejdříve dostaly k lidem. Konat musí pojišťovny, stát, vláda, kraje, města a obce. Tato pomoc musí být adresná a efektivní. Musí směřovat zejména k tomu, aby všichni takto postižení občané měli kde bydlet, aby měli čím svítit, čím topit a kudy jezdit. Primárně postaráno musí být především o zranitelné skupiny osob: o seniory, rodiny s dětmi, o zdravotně postižené.

Ovšem vážně pochybujeme o tom – a přednesl jsem k tomu konkrétní argumenty – zda má být v této souvislosti poměrně masivně zvyšován už tak šílený rozpočtový deficit a státní dluh. Vláda má a musí hledat úspory uvnitř stávajícího rozpočtu, zejména když má k dispozici, jak jsme slyšeli, rekordní příjmy. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám také děkuji, pane předsedo.

Mám zde jednu faktickou poznámku – pan poslanec Milan Brázdil – a poté přednostní právo pana ministra Stanjury. Prosím.

Poslanec Milan Brázdil: Děkuji za slovo. Dobrý den, kolegyně, kolegové.

Pane ministře, já jsem se vás chtěl zeptat, jak se definuje ta domácnost. Domácnost, dejme tomu domeček, ve kterém žijí manželský pár, rodiče třeba toho syna a on tam má svoji nastávající. Domácnost? Jak to bude ten starosta říkat? Toto jsou dvě domácnosti, nebo jedna? Na to jsem se chtěl zeptat.

A potom druhý dotaz: Ty peníze, těch 40 000, pokud přijdou, tak to zastupitelstvo rozhodne, (že) tady tomu jenom garáž spadla, nedáme celé, ale tady jsou, těm vyplatíme vše, 40 000. Ty zbylé peníze bude moci si ta obec nechat, nebo se to bude vracet? Nebo jestli byste to dokázal? Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Nyní s přednostním právem pan ministr. Prosím.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Žádné zbylé peníze nebudou. Částka, kterou pošleme obci, má obec rozdělit mezi postižené domácnosti. Těch 40 000 je průměr, to není limit, takže nepředpokládám, že by nějaké peníze zbyly. Maximálně se ukáže, že ten odhad byl příliš vysoký, těch obcí, ale to je jiná věc. Když bude menší počet domácností, tak částka bude počet domácností krát 40 000.

Já jsem vysvětloval, že z centrální úrovně toho nejsme schopni. Proto bude rozhodovat – odpověď na první otázku – bude rozhodovat místní zastupitelstvo. Mně to přijde prostě lepší a efektivnější a může se to lišit místo od místa.

Ale já jsem se přihlásil jenom ne k tomu, co si myslel řeknu Radim Fiala – nemůžeme sčítat výdaje a příjmy, to za prvé. Já říkám, že to je limitní horní odhad. Byla by dobrá zpráva pro nás pro všechny, kdyby celkové škody byly nižší, a pak bude samozřejmě celkově nižší účast státního rozpočtu. Ale chci říct: abychom mohli uplatnit nové výdaje bez ohledu na to, kolik přijde nových příjmů, musíme novelizovat výdajovou stranu, protože předpokládat, že nebudeme novelizovat výdajovou stranu, a teď si řeknu, že by přišlo 50 miliard do konce roku, nemohli bychom je použít na výdaje bez novely státního rozpočtu, protože příjmy jdou v uvozovkách jenom – to není jenom – ke snižování deficitu státního rozpočtu, takže ta novela je potřebná. Ono se to asi nepotká v čase, ale i kdyby se to potkalo v čase a dopad na deficit by byl nula, i tak bychom museli zvýšit výdaje státního rozpočtu, zůstal by stejný deficit. Já si myslím, že ten deficit nebude tolik, ale dneska to nikdo neví, takže zvolili jsme hledisko opatrnosti – raději vyšší částku než mít... pokud se ukáže, že ty celkové škody budou nižší.

Já jsem tady demonstroval, kolik jsou odhadované škody jenom ze dvou rezortů na státním majetku. Ale pokud budou celkové škody nižší, je to vlastně dobrá zpráva pro všechny, pro všechny rozpočty od městských, od rodinných, firemních až po státní rozpočet. Takže já se v této chvíli nechci přít o to, jestli je to hodně, nebo málo. Před chvílí vystoupil jiný člen Poslanecké sněmovny, kterému to přišlo málo. Vám to přijde hodně. Uvidíme, jak to půjde. Ale co je jasné, na co jsou ty peníze určeny. Myslím si, že pokud získáme zdroje, například evropské, tak o to se sníží deficit. Možná ne v roce 2024, ale pak v roce 2025 – ono se to časově úplně nepotká.

A teď k vystoupení jak Karla Havlíčka, tak Radima Fialy. Já na to budu fakt reagovat v průběhu debaty o státním rozpočtu 2025. Myslím, že dneska není vhodné místo. Respektuju, co jste říkali, ale z mé strany to nepovažuji za vhodný okamžik, abych teď vedl dlouhou debatu o naší fiskální politice za celé volební období. Myslím si, že debata o návrhu státního rozpočtu na rok 2025 bude vhodnější, aspoň z mé strany, i když respektuju to, co jste řekli. Ale já v této chvíli nebudu reagovat, ale budu vést polemiku u tohoto materiálu – (k) celkové fiskální politice. Já se na tu debatu těším, bude tady v řádu několika blízkých týdnů a uvidíme, co v té debatě všechno zazní. Děkuju.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane ministře. Nyní faktická poznámka pana předsedy Radima Fialy. Prosím.

Poslanec Radim Fiala: Děkuju. Já chci ještě reagovat na pana ministra a jsem rád, že tady tak o tom diskutujeme, přestože oba dva zvedneme ruce a podpoříme, aby ty peníze šly k lidem, ale jsou věci, které si prostě musíme říct.

To, že se nám to zdá hodně, to je právě to, že my chceme šetřit, že vás navádíme k tomu, abychom hledali rezervy ve státním rozpočtu, protože já věřím, že bychom je našli, a abychom šetřili, aby nás to stálo co nejméně nových půjčených peněz s nějakou dluhovou službou, tedy s nějakými novými úroky, a abychom zbytečně nezvyšovali deficit.

Mám ještě jednu otázku, pane ministře. Já si myslím, že bude mít tento státní rozpočet určitě nějaké nespotřebované výdaje, které spadnou do státní rezervy státního rozpočtu do příštího roku. Dají se použít i tyto peníze už letos? Nebo dají se nějak započíst, odepsat? Je tam nějaká možnost využití těchto nespotřebovaných výdajů? Já vím, že určitě budou na Ministerstvu obrany třeba, protože těžko utratíte 150 miliard, když jste do dneška utratili asi jenom 60. Tak se na to chci zeptat. Díky.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. S přednostním právem... (Mluví směrem ke stolku zpravodajů.) – nebo s faktickou poznámkou? (Ministr Stanjura mimo mikrofon: Stačí faktická.) Faktická poznámka, pan ministr. Prosím.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: To je první zdroj. To je první zdroj – peníze, které mohou počkat, nemusí to být hned v dalším roce. To není tak, že všechny stávající výdaje se musí ve 100 procentech uplatnit do konce kalendářního roku. To je první zdroj, na tom pracujeme od prvního dne, ale to je běžné, o tom nemluvíme, to považuju za standardní. Já nechci v této chvíli říkat, jak ty kapitoly dopadnou, ale myslím si, že například Ministerstvo obrany bude hodně blízko rozpočtované částce. Tam to není kontinuální jedna dvanáctina, to nemůžeme například porovnat s tím, jak se platí penze, že to zhruba jedna dvanáctina je, tam to úplně neplatí, ale tam ty výkyvy meziměsíční nebo mezičtvrtletní jsou mnohem nižší. Pokud z těchto 30 miliard budou podpůrné programy a nestačí se vyčerpat, tak to zůstane v nespotřebovaných nárocích, ale určených na ty programy, to se stát může. Takže nemohou se pak použít na něco jiného a není limitním časem 31. prosinec letošního roku, to není, to ani tak být nemůže a nebylo by to ani chytré.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Načtu omluvu. Od 17.30 do 21 hodin se omlouvá paní poslankyně Balaštíková.

Vzhledem k tomu, že není žádné přednostní právo ani faktická poznámka, v obecné rozpravě vystoupí pan poslanec Jan Hrnčíř. Prosím, pane poslanče.

Poslanec Jan Hrnčíř: Děkuji za slovo. Vážený pane předsedající, vážené kolegyně a kolegové, dovoluji mi, abych se krátce vyjádřil k projednávanému bodu.

Nejprve mi dovoluji říct, že za hnutí SPD i za sebe podpořím co největší pomoc těm, kteří byli zasaženi povodněmi. Zároveň chci opravdu ze srdce poděkovat složkám integrovaného záchranného systému, dobrovolným hasičům, vojákům a všem občanům, kteří se jakkoliv zapojili do pomoci a odstraňování následků této katastrofy. Někteří lidé přišli o veškerý majetek, nemají kde bydlet. Pomoc tak musí být nejen dostatečná, ale zejména rychlá. Proto děkuji, že jsme se dnes sešli na této mimořádné schůzi, a podpořím všechny kroky, které povedou k tomu, aby se pomoc potřebným dostala co možná nejrychleji.

Nicméně mě odpovědnost vůči státu a jeho obyvatelům samozřejmě nutí protestovat proti dalšímu navyšování plánovaného deficitu státního rozpočtu na rok 2024, tedy v případě schválení navýšení o 30 miliard stoupne na neuvěřitelných 282 miliard korun.

Toto je tak obrovské budoucí zadlužení České republiky a jejích obyvatel, že s tím jednoduše nemohu souhlasit. Je proto namístě vyžadovat odpovědnost od vás, zástupců vládní koalice, a požadovat po vás tvrdé škrty ve všech oblastech, které nejsou nezbytné pro chod, fungování a prosperitu naší země.

Je potřeba, aby se pro vás stali naši občané a naše země prioritou číslo jedna. Ukončete podporu cizích států, cizích válek a omezte podporu cizích státních příslušníků na úkor vlastních občanů. Konečně vytvořte skutečný konsolidační balíček, který opravdu podpoří ekonomiku této země, zvýší efektivitu a rozsah vybírání daní na jedné straně a omezí plýtvání a zneužívání veřejných financí na straně druhé. Je třeba akutně pomoci zaměstnancům, zaměstnavatelům, malým a středním podnikům a živnostníkům, tedy všem, kteří tvoří páteř ekonomiky naší země. Snižte daně právníckým osobám, povinné odvody živnostníkům, zvyšte daňové úlevy pro zaměstnance, učiňte daňové pobídky, čímž podpoříte růst ekonomiky. Na straně druhé proveďte důkladnou revizi sociálních dávek pro všechny práceschopné, kteří se ovšem práci vyhýbají, a konečně zamezte vyvádění peněz této země například formou zdanění dividend u firem se zahraničním vlastníkem.

Dalším výdajem, který je možné a zejména žádoucí omezit, jsou výdaje pro rezort obrany na zbrojení a nákup vojenské techniky. Jak vyplývá ze zprávy Nejvyššího kontrolního úřadu, Ministerstvo obrany není schopno efektivně investovat přidělené finance, které si vyhradilo v rozpočtu. Obnova a modernizace jedenácti prioritně vybraných vojenských areálů nejde podle časového ani finančního plánu a v první etapě bylo zatím proinvestováno pouze 14,5 procenta z plánovaného rozpočtu. Dalším terčem kritiky bylo mimo jiné i to, že ministerstvo, jež řídí paní Černochová, nestihne vybudovat garáže a související technologie pro nakupovanou vojenskou techniku, konkrétně děla, která mají být dodána již v roce 2026. Dle informací Nejvyššího kontrolního úřadu Ministerstvo obrany z celkem jedenácti vybraných opatření čtyři nesplnilo vůbec a další dvě jen částečně.

Za mě jsou tedy nanejvýš rozumné i škrty a přesuny z této kapitoly rozpočtu. Proč si hned půjčujete další peníze, aniž byste udělali revizi ve výdajích a využili pravděpodobně nespotřebovaných výdajů rezortu? Takto se řádný hospodář nechová.

Zároveň se nemohu nezeptat premiéra Fialy, kde že jsou ty slibované povodňové miliardy z Evropské unie? Před volbami do krajských zastupitelstev a Senátu vládní politici v čele s panem premiérem halasně oznamovali, že vyjednali mimořádnou pomoc z kohezních fondů Evropské unie ve výši 2 miliard eur, tedy v přepočtu přes 50 miliard korun. A hle, hned v pondělí po volbách, které dopadly pro vládní strany fiaskem, bylo vše jinak. Žádné mimořádné peníze Česká republika nedostane, jen si má nějak přerozdělit ty, které již dostala přiděleny. Navíc není jasné, o jakou částku se vlastně jedná a kde konkrétně ji vzít. Víím, že to není zdaleka jediný problém, kterým se vláda v posledních dnech zabývá, ale tento mně obzvláště mrzí, protože tato částka by naší republice a všem potřebným opravdu pomohla.

Před chvílí jsem ovšem vyličil další způsoby a cesty, jak zajistit potřebné finance na pomoc zasaženým povodněmi i bez dalšího navyšování již tak katastrofálně vysokého schodku plánovaného rozpočtu na rok 2024. Děkuji, že mé návrhy vezmete v úvahu. Pomoc našim občanům při zachování co nejlepší kondice našeho státu je přece naší odpovědností. Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane poslanče. Nyní s přednostním právem paní předsedkyně Schillerová. Prosím.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Jak už jsem avizovala, dovoluji, abych načetla usnesení jménem poslaneckého klubu hnutí ANO, a to: „Usnesení Poslanecké sněmovny ze 114. schůze ze dne 1. října 2024 k vládnímu návrhu

zákonu, kterým se mění zákon č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024, sněmovní tisk 802 – zkrácené jednání.

Poslanecká sněmovna žádá vládu České republiky, aby

I. významnou část navýšení výdajů o 30 miliard korun v kapitole Všeobecná pokladní správa v závazném ukazateli Vládní rozpočtová rezerva využila na financování programů sloužících na pomoc občanů a firem a odstranění materiálních škod vzniklých na majetku domácností a podnikatelského sektoru při povodních v září letošního roku;

II. informovala Poslaneckou sněmovnu o vytvoření, případně spuštění již existujících programů, jejich podmínek i celkovou výši alokace těchto programů směřujících na odstraňování škod vzniklých po povodních v září 2024, a to do 31. 10. 2024;

III. ministr financí do pěti dnů po schválení usnesení vládou o použití prostředků z navýšení Vládní rozpočtové rezervy v kapitole Všeobecná pokladní správa o 30 miliard korun informoval rozpočtový výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.“

Usnesení je vloženo do systému pod sněmovním dokumentem 5037 a v podrobné rozpravě už se jenom odkáží na toto usnesení a přihlásím se k němu pod tímto číslem. Děkuji vám.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji, paní předsedkyně. Přesně o to jsem vás chtěl požádat, abyste v podrobné rozpravě na toto usnesení odkázala, protože se ještě stále ocitáme v obecné rozpravě.

Ptám se, zda někdo další se ještě do obecné rozpravy hlásí? Není-li tomu tak, končím obecnou rozpravu.

Ptám se na závěrečná slova pana ministra, pana zpravodaje, chcete závěrečné slovo? Není tomu tak.

V tom případě otevírám podrobnou rozpravu. Jako první je pan poslanec Hrnčíř přihlášený. Prosím.

Poslanec Jan Hrnčíř: Vážený pane předsedající, vážené kolegyně a kolegové, dovoluji, abych i já za klub SPD načetl tříbodové usnesení.

„Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky vyzývá vládu České republiky:

I. aby před čerpáním částky 30 miliard korun, o které má být navýšen schodek státního rozpočtu na rok 2024, provedla revizi doposud nespotřebovaných výdajů v rámci jednotlivých kapitol státního rozpočtu;

II. aby navýšené finanční prostředky byly určeny výhradně na úhradu škod způsobených povodní;

III. aby vláda České republiky průběžně informovala Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o čerpání těchto prostředků.“ Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane poslanče. Ptám se, zda se ještě někdo hlásí do podrobné rozpravy. (Hlásí se poslankyně Schillerová.)

Paní předsedkyně, prosím, odkažte se na načtené usnesení v obecné rozpravě.

Poslankyně Alena Schillerová: Děkuji za slovo, pane místopředsedo. Tak, jak jsem načetla v obecné rozpravě usnesení, se k němu přihlašuji v podrobné rozpravě, a to ke sněmovnímu dokumentu 5037. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji. Ptám se, zda se ještě někdo další hlásíte do podrobné rozpravy? Nikoho takového nevidím, tak končím podrobnou rozpravu.

Chci se zeptat, zda v tento moment chtějí pan zpravodaj nebo pan ministr závěrečné slovo? (Ministr: Ano.) Prosím, pane ministře.

Současně avizuji – než vám udělím slovo – pana zpravodaje, aby určil následující postup, zda si vezmeme pětiminutovou přestávku, anebo budeme plynule pokračovat směrem k těm doprovodným usnesením.

Prosím, pane ministře.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Děkuji za slovo. Já bych chtěl poděkovat za tu debatu, poděkovat za to, že nepadl žádný pozměňovací návrh. Nechám na vedení Sněmovny, zda dá pauzu na to, aby například všichni poslanci viděli doprovodná usnesení. Jak jsem říkal, doprovodné usnesení poslaneckého klubu hnutí ANO jsem viděl dopředu a doporučuji ho přijmout.

Myslím si, že druhý a třetí bod usnesení, které před chvílí načetl pan poslanec Hrnčíř, se dublují. To znamená, tam považuji za zbytečné hlasovat. První bod z mého pohledu není žádný problém také podpořit, abychom se podívali a udělali revizi nespotřebovaných výdajů v kapitolách do konce září.

Takže body 5 a 6, pokud bych to takhle mohl očíslovat, jsou duplicitní. Body 1 a 4 jsou podle mého názoru nekonfliktní, logické a doporučuji všem, abychom je schválili. Z mého pohledu – myslím, že není potřeba dělat pauzu mezi druhým a třetím čtením. Děkuji vám.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Já vám děkuji, pane ministře. Chcete si vzít závěrečné slovo, pane zpravodaji? (Zpravodaj: Ne.) Není tomu tak.

Pochopil jsem, že bude shoda v tom, že budeme plynule pokračovat třetím čtením. Já tedy nejprve končím druhé čtení tohoto návrhu.

Protože podle § 99 odst. 7 zákona o jednacím řádu může ve zkráceném jednání následovat třetí čtení návrhu zákona bezprostředně po čtení druhém, zahajuji tedy třetí čtení předloženého vládního návrhu zákona.

Očekávám, že zpravodaj rozpočtového výboru, poslanec Josef Bernard, bude spolu se mnou sledovat od stolku zpravodajů rozpravu, kterou tímto otevírám. Ptám se, zda se někdo hlásí do rozpravy. Žádnou přihlášku nevidím, v tom případě končím rozpravu.

Ptám se na závěrečná slova pana ministra. (Ministr: Ne.) Pana zpravodaje. (Zpravodaj: Ne.) Není tomu tak.

Nyní tedy žádám zpravodaje, pana poslance Josefa Bernarda, aby nás seznámil s procedurou hlasování.

Poslanec Josef Bernard: Ta je velmi jednoduchá. Máme tady vlastní návrh zákona a potom dvě doprovodná usnesení – jedno od paní předsedkyně Schillerové a jedno od pana poslance Hrnčíře. Budeme hlasovat o vlastním návrhu zákona a potom v pořadí tak, jak byla přednesena, doprovodná usnesení.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Ještě se chci zeptat, pane zpravodaji. Vzhledem k tomu, že každé doprovodné usnesení myslím mělo tři body, budeme hlasovat en bloc, anebo po jednotlivých bodech?

Poslanec Josef Bernard: Předpokládám, že můžeme hlasovat en bloc.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Dobře. V pořadí nejprve hnutí ANO a poté hnutí SPD?

Poslanec Josef Bernard: Napřed návrh paní předsedkyně Schillerové a potom pana poslance Hrnčíře.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Dobře. Chci se zeptat, zda je nějaký rozpor s touto procedurou. Není složitá. (Ministr Stanjura hovoří mimo mikrofon.)

Omlouvám se, pane ministře. Prosím, promluvte na mikrofon, ať všichni ví, o čem je váš návrh.

Ministr financí ČR Zbyněk Stanjura: Vzhledem k tomu, že podle mého názoru druhý a třetí bod návrhu pana poslance Hrnčíře jsou duplicitní, tak buď to stáhneme, nebo pak navrhuji o těch bodech navržených SPD hlasovat samostatně. Potom se dají body 5 a 6, když to takhle očísľuji, označit za duplicitní.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Dobře, jestli jsem tedy dobře rozuměl té proceduře, návrh hnutí ANO bychom hlasovali en bloc a návrh hnutí SPD bychom hlasovali po jednotlivých bodech. Jestli jsme v souladu, pane zpravodaji?

Poslanec Josef Bernard: Ano, jsme v souladu.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Ještě počkám, zda navrhovatelé neupraví proceduru s tím, že by byl některý z bodů stažen. (O slovo se hlásí poslanec Radim Fiala.)

Chcete vystoupit, pane předsedo, k proceduře? Prosím, ještě pan předseda Fiala.

Poslanec Radim Fiala: Děkuji za slovo. Reaguji tedy na slova pana ministra. Pravdou je, že naše body číslo 2 a 3 už jsou obsaženy v návrhu usnesení hnutí ANO, takže stahuji z návrhu pana poslance Hrnčíře body číslo 2 a 3 a nechávám tam jenom bod číslo 1. Děkuji.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Takže ještě tímto způsobem byla upravena procedura. Prosím, pane zpravodaji.

Poslanec Josef Bernard: Nyní budeme hlasovat o návrhu zákona tak, jak byl předložen. Já jsem ho načetl v tom svém vystoupení, takže s vaším dovolením už ho načítat dál nebudu. Máte ho všichni ve svých materiálech.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Každopádně přečtu návrh tohoto usnesení a pak o něm dám hlasovat.

„Poslanecká sněmovna vyslovuje souhlas s vládním návrhem zákona, kterým se mění zákon č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2024, podle sněmovního tisku 802, ve znění schváleném Poslaneckou sněmovnou.“

Zahajuji hlasování. Ptám se, kdo je pro tento návrh usnesení? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti?

Hlasování s pořadovým číslem 9, přihlášeno je 170 poslankyň a poslanců, pro 166, proti nikdo. Konstatuji, že s návrhem zákona byl vysloven souhlas. Prosím, můžeme pokračovat.

Poslanec Josef Bernard: Nyní budeme hlasovat o doprovodném usnesení, které předložila paní předsedkyně Schillerová. Rovněž bylo načteno v průběhu jednání.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Zahajuji hlasování. Ptám se, kdo je pro tento návrh usnesení? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Hlasování s pořadovým číslem 10, přihlášeno je 170 poslankyň a poslanců, pro 163, proti nikdo. Konstatuji, že s tímto doprovodným usnesením byl vysloven souhlas. Prosím.

Poslanec Josef Bernard: Nyní je zde doprovodné usnesení pana poslance Hrnčíře. Pro vyloučení všech pochybností načtu článek 1 tak, jak byl načten.

„Vyzýváme vládu České republiky, aby přečerpáním částky 30 miliard korun, o kterou má být navýšen schodek státního rozpočtu na rok 2024, provedla revizi doposud nespotřebovaných výdajů v rámci jednotlivých kapitol státního rozpočtu.“

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji. Zahajuji hlasování. Ptám se, kdo je pro toto doprovodné usnesení? Ať zmáčkne tlačítko a zvedne ruku. Kdo je proti tomuto návrhu?

Je to hlasování s pořadovým číslem 11, přihlášeno je 169 poslankyň a poslanců, pro návrh 162, proti nikdo. Konstatuji, že i s tímto doprovodným usnesením byl vysloven souhlas.

Tím jsme se vypořádali se všemi návrhy, které zazněly v podrobné rozpravě. Vzhledem k tomu, že o návrzích jsme hlasovali, končím projednávání tohoto bodu. Děkuji jak panu ministrovi, tak panu zpravodaji.

Ještě přečtu omluvy: Na celý jednací den z pracovních důvodů se omlouvá pan poslanec Jan Bureš, od 18 hodin z pracovních důvodů se omlouvá pan poslanec Josef Kott, od 17.30 z pracovních důvodů se omlouvá pan poslanec Drahoslav Ryba a od 17 hodin z pracovních důvodů se omlouvá pan premiér Petr Fiala.

Vzhledem k tomu, že jsme měli na programu pouze tento jeden bod, končím 114. schůzi Poslanecké sněmovny. Děkuji a přeji pěkný zbytek dne.

Ještě, kolegyně a kolegové, pro pořádek připomínám, že zítra v 9 hodin ráno se zde scházíme na 113. schůzi Poslanecké sněmovny.

(Schůze skončila v 17.49 hodin.)